

Narodna in univerzitetna knjižnica
v Ljubljani

63817

von Anton Kraemer
von Dorf Maffano

807

117.08
Koroške in Štajerske

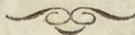
PESMI.

Enokoljko popravlene in
na novo zložene.

Na svetlo dal

MATIJA AHAGEL,

cesarsk. kraljev. učenik v celovskih viših šolah.

TRETI NATAIS POMNOŽENI.

V CELOVČU,

Natisnjene in na prodaj pri Janezu Leonu.

1852.

Jan

63817

Koroška in Štajerska

PREMI

Enakoljko popravljen in
na novo zložen.

63817

Na sveto dal

LEONARDI

J. Verel

Handwritten scribble

V. C. L. O. V. C. H.

1838

Koroške in Štajerske

PESMI.

Enokoljko
popravlene in na novo zložene.

PREDGOVOR.

Ljubi Slovenci!

Vém, da lépe pesmi radi pojete, ino z petjam sebi kratek čas, drugim veselje delate, Bogu pa čest ino hvalo dajate. Nate! tukaj se jih vam eno čedno zbranje nar lépsih pésmi podá, katere so polne lepih naukov, ino zalih, nedolžnih rožic pevske umnosti. Jes sim si zvest, da jih bote z veseljam spéváli.

Najdejo se v tih pesmih enekatero vam ne- navadne in nezastopne beséde; pa najdete tudi druge, morde po vašim bolji znane, spod postavlene, ino na vzgor zaznamvane, kamor da slišijo.

Zadi najdete tudi tih pésmi enokoljko navadnih viž, v nóte postavljenih, ki vam jih vsaki godec, alj kdo drugi na note učén, posebno pa gospodi šolni učeníki prav lahko zapojò, dokler si sami vižo zapomnite (v glavi obderžite).

Lepo vas prosim, ljubi brati ino sestre slo- venskiga rodu, posebno vas mladenče ino mladen-

čice (deklice)! opustite vse nesramne, vmazane, kláfarske ino nespodóbne pesmi, katerih je sama peklerska hudoba po svojih pomagavcih toljko na svet (kak ljulke v pšenico) zasjala. Skoz nje se le pošteni pohújšajo, nedolžni zapelajo, ino Bog se žali. Nikar gerdo, temuč le pošteno petje vam pravo ino stanovitno veselje daja. Pojte le, pa pojte pošteno, ino najte, da se vaših bogaboječih ino nedolžnih pésmi slaven glas po dolinah razlega, po hribih razdéva ino po gorah do nebès vzdiguje! To vam želi vaš perserčen prijatelj, ki vam te pesmi izroči.

I.

Blagor našimu Cesarju.

1.

Blagor našimu cesarju,
Jožef Francu milimu!
Blagor njemu, poglavarju,
In cesarstvu celimu!
Večni tvoja roka dala
Ga je za namestnika,
Tvoja roka bo varvala
Jožef Franca miliga.

2.

Njega tron bo naj pravica,
Njega krona pa modrost!
Sveta véra nja desnica,
Tovarsica učenost!
Angel božji po vsih potah
Srečno njega naj pelja,
Blagoslovi Bog v dobrotah
Jožef Franca miliga!

3.

V lepim miru naj kraljuje,
 Vsak sovražnik naj beži!
 Srečno naj pod njim stanuje
 Vsak podložnik njega dni!
 Naj pravična roka brani
 Nepokoja vsakiga!
 Dolgo let nam Bog ohrani
 Jožef Franca miliga!

4.

Ljubi mir po vsih deželah
 Nja cesarstva naj cveti!
 Naj v ljubezni in povelah
 Se po sreči vse zgodi!
 Vsi v ljubezni Njemu vdani
 Pojmo z celiga serca:
 Dolgo let nam Bog ohrani
 Jožef Franca miliga!

Slomšek.

II.

J u t e r n i c a.

(Štajerska.)

1.

Hola! hola fanti vstajajte!
 Vstajajte dekliči in žene!
 Lepo mlado jutro vas budi,
 Z turna juternico že zvoní.

2.

Glejte slovo jemle temna noč,
 V bége se že spuša njena moč,
 Svetlo je začelo svitati,
 Černa noč nam béli dan rodi.

3.

Tičice pod nebam létajo,
 Nisko se po drevji vsédajo,
 Žvergolijo pesem juterno,
 Nam pa dobro jutro vošijo.

4.

Rožice po polji rastejo,
 V rosi juterni se vmivlejo;
 Lepo jih ogreva sončice,
 Da bi jutro nam polepšale.

5.

Ribice po vodi plavajo,
 V mladim jutri se sprehajajo,
 K višek povzdigujejo glave,
 Kakor da bi nas pozdrávljale.

6.

Oh, kak ljubeznivo jutro je!
 Lepši bo v nebesih tamkaj še;
 Večno juternico tam pojó
 Kjer noči nobene več ne bo.

7.

Kedar bode enkrat svét razdján,
 Ino pride strašen sodni dan,
 Juternico peli ángelci,
 Ker nas bojo k sodbi klicali.

8.

Daj nam dones Bog svojo pomoč,
 Ki si nas ovarval le to noč,
 Dober dan nam dones, Oče! daj,
 Enkrat pa po smerti sveti raj.

Slomšek.

III.

Dober večer.

(Štajerska.)

1.

Dober večer nam Bog daj!
 Lepo zvonček pôje,
 On nas vabi v sveti raj
 Vzdignit' serce svoje.

2.

Dober večer nam zvoní
 Iz visoke line;
 Glasno on razveseli
 Hribe in ravnine.

3.

Dober večer on povē,
 Kmetiču na polji,
 Da počivat jiti smé,
 Kar mu je po volji.

4.

Dober večer nam želi,
 Večno luč¹⁾ oznani,
 Nas k molitvi obudi,
 Ako smo kristjani.

5.

Dober večer, k' se kadí,
 In večerja kuha,
 Gospodinja nam delí
 Sira ino kruha.

6.

Dober večer voši nam
 Tudi luna bleđa,
 Kaže pot popotnikam,
 K nam skoz ôkno gleda.

7.

Dober večer, lahko noč
 Zvezde nam želijo,
 Ki na nebi blisketoč
 Pokoj dol rosijo.

1) Večna luč se pravi na Štajerskim večerna molitev.

8.

Dober večer, zvonček moj!
 Kedar grem počivat,
 Dober večer mi zapój,
 Večno luč zavživat.

Slomšek.

IV.

Sabotni večer.

1.

Prelepo zvoni pôjejo,
 Večernico zvoni,
 Nedelo oznanujejo
 • Gospodove česti.

2.

Večerno sonce za gorô
 Zdaj ponižuje se,
 Zdaj truplo bo počivalo,
 Skerbét' za dušo je.

3.

Nedele vse se veselí,
 Pometa, vmiva se,
 Sovražniku se odpustí,
 In z Bogam spravít gre.

4.

Lepó oprane mize so,
 Omite tud klopi,
 Vse bo lepo pripravleno
 Za dan Gospodovi.

5.

Kako trijančí¹⁾ prelepó!
 To je Gospodov glas:
 Na praznik svét, ki jutre bo,
 Prijazno vabi nas.

6.

Alj grešnik zmešan in zaspán
 Ne sliši vabiti;
 Ves v grešno djanje zakopán
 Svet praznik zamudí.

7.

V bogaboječih hišah se
 Svet roženkranc žebra, ²⁾
 Kleči po starim oče še,
 Družina okolj nja.

8.

Tud sveto zravno zapojó
 Po stari šegi vsi,
 Nad njimi lepo čújejo
 Nebeški angelci.

1) Zvoni lepo čredama. 2) Moli. (Po Štajersko reci:
 še zna.)

9.

In tak se spravjo mirno spat,
 Bog pa nad njim' bedi,
 Prihodno jutro zgodaj vstát,
 Ker zopet zazvoní.

10.

Oh bodi nam pozdravljena
 Sabota večer ti,
 Dab' tudi enkrat srečna b'la
 Sabota naših dni!

11.

Dab' tudi vsi perpravleni,
 Ker bo terplenja kraj,
 Veselo z tiga sveta šli
 Na praznik v sveti raj!

Slomšek.

V.

Večernica.

(Štajerska.)

1.

Glejte! že sonce zahaja,
 Skoraj za gore bo šlo;
 Hláden počitek nam daja,
 Pojdmo veselo damó!

Čujte zvoniti!
 Počivat zvoní. Čujte —
 Zvoni le zvoni nicoj,
 Sladko počivat zapoj!

2.
 Čujte po drevji šuméti,
 Glejte, kok veterč pihlá;
 Urno! žé začne mračiti,
 Hitro! da bomo domá.
 Čujte zvoniti i. t. d.

3.
 Delo sme dones storili,
 Naj se vsa ves veseli;
 Bomo se tudi požvili, 1)
 Že se večérja hladí.
 Čujte zvoniti i. t. d.

4.
 Séd'mo za mizo in jejmo
 Z pametjó božje darí,
 Serce hvaležno iméjmo
 Stvarniku, ki nas živi.
 Čujte zvoniti i. t. d.

5.
 Vzem'mo po jedi in pijmo
 Sladkiga vinca bokál,
 Svojga Očeta hvalijmo,
 K' je nam tak dobriga dal.
 Čujte zvoniti i. t. d.

1) Poživili.

6.

Zdaj se počijmo po volji,
 Naj nas petelen zbudí,
 Kader škorjanček 1) na polji
 Juterno pésem sloví.
 Čujte zvoniti i. t. d.

7.

Vsi bomo enkrat zaspali,
 V miru 2) počivali vsí,
 Delo na vselej končali,
 V hišo Očetovo šli:
 Takrat zvonovi
 Zvonite lepó: Takrat —
 Kliče k Očetu damó,
 Kliče nas v sveto nebo!

Slomšek.

VI.

Večerna.

(Koroška.)

1.

Sonce se ponižuje,
 Noč temna perbližuje,
 In z njó spanje sladkó,
 In z njó spanje sladkó,

1) Golibar. 2) V zemlji.

Stori konc opravilam,
 Delí moč k novim délam,
 Zatisne nam trudnó okó,
 Zatisne nam okó.

2.

Na večer spremišlujem,
 Dobrote pregledujem,
 Ki nam jih Bog delí,
 Ki nam jih Bog delí.
 Nja milosti deležni
 Mu bodimo hvaležni,
 Hvaležnost on od nas želi,
 Hvaležnost on želi.

3.

Skoz nja mi vse spoznamo,
 Od nja vse dobro 'mamo,
 Tud te noči pokôj,
 Tud te noči pokôj.
 On studenc vse dobrote,
 Obvarnik vsake srote,
 Kér sladko spim, je varih moj,
 Kér spim, je varih moj.

4.

Stvaril je čudne rêči,
 Dal jim je tudi móči,
 Iz nič je stvaril vse,
 Iz nič je stvaril vse.

Kar rekel je: „To bodi!“
 In blo je in v vsej lepoti;
 Mogočnost božjo kaže vse,
 Mogočnost kaže vse.

5.

On na 1) svetlobo skriti,
 Zemljo z nočjó pokriti,
 Temoto pošle nam,
 Temoto pošle nam.
 Na polju in v planinah,
 Per ljudih in zverinah
 Prebiva smertna tíhost tam,
 Prebiva tíhost tam.

6.

Z nočjo on tudi luno
 In zvézd veliko trumo
 Zverhé črez nas razdé, 2)
 Zverhé črez nas razdé,
 Se svetjo njemu k česti,
 Se nič ne morjo zmèsti, 3)
 Nja perst nje dobro vižat' vé,
 Nje dobro vižat' vé.

7.

Bog, tebi k česti péti,
 In hvalo v sercu meti
 Je nam sladka dolžnôst,
 Je nam sladka dolžnôst.

1) Da. 2) Razpnè. 3) Zmešati: alj rečeš: Vsaka na svojim mésti.

Bog! tebi naj dopade,
 Sprostiti tvoje gnáde,
 Naše petje serca in ust,
 Petje serca in ust.

Mihael Andreas.

VII.

Večerna veselica.

(Štajerska.)

1.

Veselo sonce blisketa,
 Po hribih se ozira,
 Nas pomni zvečer na Boga,
 Ki vse tak čedno cira.

2.

Večerna zvezda persvetli,
 In se na nebi maja,
 Nas Stvarnika molit' uči,
 Ki ji svetlobo daja.

3.

In kdor je z Bogam den dostál,
 Bo vžival zdaj veselje;
 Še enkrat tak bo sladko spal,
 Zazibal svoje želje.

4.

In kdor nedolžno vést imá,
 Per miru on počiva,
 In vsaka zvezda mu migla,
 Da Bog nad njim prebiva.

5.

Tak v božjih rokah on zaspí,
 In angel njega varje,
 Ga v drugo jutro spet zbudí
 Per luči svetle zarje.

Krumpak.

VIII.

Lehko noč.

(Štajerska.)

1.

Lehko noč!
 Daj nam Bog svojo pomoč!
 Kér smo delo dokončali,
 Da bi tudi sladko spali!
 Vsa vročina je zdaj proč
 Lehko noč!

2.

Srečen je,
 Kdor dopolni dela vse,
 Vsaki dan 'ma svoje delo,
 Žalostno, pa tud veselo,
 Kdor dolžnosti svoje stri,
 Lehko spi.

3.

Vsaki dan
 Naj bo dobro dokončan!
 Zdaj počivat zdravi gremo,
 Alj pa vstanemo, ne vémo;
 Smertna ura, zadni dan
 Je neznan.

4.

Sprav'mo se,
 Roke si podajmo še!
 Naj sovraštvo naše mine,
 Vsaka jéza z serca zgine,
 Préj da sonce zajšlo bo
 Za goro.

5.

O Gospod,
 Le ne hodi ti od tod!

Ker se nam bo vse stemnilo,
 Nam življenje to minilo,
 Jezus, ne zapusti nas
 Zadnji čas!

6.

Naj nehá
 Moč hudobniga svetá,
 Naj potihne vse terplenje,
 Čiste bodo naše senje,
 Naj nas bodo angelci
 Varvali!

7.

Enkrat pa,
 Ker se nam pot dokončá,
 Bomo zemljo zapustili,
 Se k Očetu povernili,
 Pojdemo vsi trudni spat,
 Zopet vstat!

8.

Svetle so
 Vrate gor v sveto nebó;
 Težke skerbi le te zemle
 Serce taj z sebó ne jemle.
 Oj, kak bo tam gor lepó! —
 Le damo!

9.

Prej in zdaj
 Križov poln je le te kraj;
 Hudo z dobrim se vojskuje,
 Zemljo z révam napolnuje;
 Miru najti tu ni nam,
 Mir bo tam.

10.

Jokajte
 Nič za rajnim¹⁾ preveč se!
 Ki pravično tu živijo,
 V Bogu tam se veselijo,
 Brumen vsak počivat le
 V miru gré.

11.

Lehko noč!
 Tamkaj²⁾ vidno se drugoč.
 Kaj bi se več smerti bali,
 Enkrat bomo zopet vstali;
 Zdramla³⁾ nas bo božja moč.
 Lehko noč!

Slomšek.

1) Mertvim, pokojnim. 2) Jutro, zajtre. 3) Zbudila.

IX.

Dobro jutro.

(Štajerska.)

1.

Dobro jutro Bog daj!
Od spanja nazáj!

Noč odhaja, sonce vstaja, skoraj bode beli dan;
Zdrami človek svoje serce, in ne bodi tak
zaspán!

Dobro jutro, dobro jutro nam večni Bog daj,
Kader bodemo vstali od smerti nazaj!

(Perve in zadne verste se ponavljajo, sredne se spreminjajo.)

2.

Zvezde padajo na nebi, in se soncu vgiblejo,
Pravjo nam, da v svetim raji večna luč le
svetla bo.

3.

Zlata zarja se razliva črezi gore prelepó,
Ljubo sončice bo skoraj milo nas pogledaló.

4.

Bolečine potolaži, ložej diha zdaj bolnik;
Vsako jutro odrešenje si obéta tud jetnik.

11.

Čbelce 1) letajo na pašo, grejo méd 1) po
rožah brat:

Naj za starost si perpravlja, nas učijo, kdor
je mlad.

12.

Mravle lezejo na délo, se na zimo oskerbét,
Zasramujejo lenuha, ki brez dela hoče ž'vét!

13.

Rožce lepši zdaj cvetijo, v sonce lepo gledajo,
Z svojim duham nas k molitvi serčno opo-
minjajo.

14.

Ljubo sonce lepo sija, in ogreva vse okrog;
Tamkaj v večnosti bo svetil vsim pravičnim
večni Bog.

15.

Zdaj škorjančeki 3) pod nebam Bogu hvalo
pojejo;
Enkrat angelci v nebesih brumnim péli bodejo.

16.

Mlado jutro vse oživlja, ker minula stara noč;
Kak veselo bo po smerti, kader vstanemo
drugoč!

1) Bučelce. 2) Sterd. 3) Golibarji.

17.

O kristjani! veselimo se življenja noviga,
Vsako jutro mi recimo z cel'ga serca svojiga:
Dobro jutro, dobro jutro nam večni Bog daj,
Kader bodemo vstali odi smerti nazáj!

Slomšek.

X,

Zdihvanje po mladosti.

(Štajerska.)

1.

O joj meni, révež vbogí!
Nisim na tím sveti več? —
Alj sim v kakim temnim logi,
Kjer je vsaka sreča preč?

2.

Travniki 1) lepo cvetoči
Vas za me več tukaj ni!
Ptiči lépo spevlajoči
Odleteli ste tud vi.

3.

Na ledinci, 2) kjér veselo
Tergal sim ledinčice,
Jih je ternje zdaj prevzelo,
Ni več vídit rožice.

1) Senožeti. 2) Lepa zelena trata.

4.

Kjé ste zdaj vi hribci zali,
 Ktirih sim se veselil,
 Kjé metuli vsi ostali,
 K' sem po rožah vas lovil!

5.

Jezer vidim tamkaj ravno,
 Kjér so lepi travn'ki bli,
 Rožic nič, le vodo kalno,
 Kjér gniloba červoví.

6.

Stermi poti ste postale
 Lepe, gladke steze vi,
 Z ternjam, z gadmi so nastlale,
 Trata več ne zelení.

7.

Hodil sim po njih nedolžen,
 Popiskaval sim vesel;
 Ako ravno rojen vbožen,
 Srečen ves sim lahko pél.

8.

Vsi tovarši ljubeznivi
 Bli so mi prijateli,
 Perlizvavci zapeljivi
 Daleč so od mene šli.

9.

Pred menó zdaj previsoke
 Vidim sterme gore stat',
 Vode za menó globoke
 Moje dela podkopat.

10.

Téža lét me k zemlji vleče,
 Skerb veselje mi kazi,
 Bližej bližej smert me kliče,
 K semlji truplo le tiši.

11.

Oj mladost preljubezniva!
 Ti nam le veselja daš;
 Starost merzla in strohliva!
 Za prijatle červe 'maš.

12.

Oj veselje prazno sveta!
 Kakor senca zgineš ti;
 Tam se drugo nam obeta,
 Kterga nikdar konec ní.

Jakob Strašek.

XI.

V i g r e d. 1)

(Koroška.)

1.

Ljuba vigred se rodi,
 In oživla vse stvari;
 Lepo ptičice pojo,
 Ino rožice cvetó.

2.

Perletijo lastovce,
 Lepe drobne ptičice,
 In čverlijo prav na glas,
 Da je zdaj veseli čas.

3.

Pride tudi kukovca,
 Vsa prijazna ptičica;
 Ona se tud veselí,
 Kér se vse ozeleni.

4.

Zdaj golibar 2) v luft 3) zletí,
 In se tudi veselí,
 Stvarniku prepeva čast,
 Kteri daja zemli rast.

1) Spomlad, mlado leto, zmladlet. 2) Skorjanc, skor-ančik. 3) Zrak, podnébo.

5.

Prepelica se glasi,
Ino poje: „Pet petí:“
 Zemlje hladna postelca
 Je vsa lepo zelená.

6.

Vigred pa minula bo,
Léto se perbližalo.
 Ravno tak mladóst beži,
 In se v starost spremeni.

7.

Kar polétni čas cveti,
To v jeseni dozori,
 In kar lepo zrelo je,
 To za zimo shrani se.

8.

Barka próti kraju gre,
Zima perbližuje se;
 Vse se spravla mirno spat,
 Drugo vigred zopet vstat.

9.

Ravn' tak hitró odleti ..
Tud število naših dní;
 Naše spanje bo pokóp,
 Naša hiša merzel grob.

10.

Spali bomo le en čas;
 Pride vigred tud za nas;
 Vstali bomo enkrat vsi
 K novi, večni vigredi.

XI.

S p o m l á d. 1)

(Štajerska.)

1.

Snég za to leto slovò je že vzél,
 Hranil je starček svoj čamar 2) vesél,
 Zebca 3) zapéla,
 Z parne 4) zletéla:
 „Nis' me še mrazek ti vzél!“

2.

Slíšiš po gaju 5) prepevati tam!
 Ptíčke vesele spet peršle so k nam,
 Kok žvergolijo!
 Tebe budijo:
 „Lépa nedolžnost le vstán!“

1) Vigred, mlado leto. 2) Kosmata kapa za zimo.
 3) Zebca, zeba, činkovec, činkelca, žinf. 4) Parna, skeden. 5) Gaj, gojzd, hosta.

3.

Tamkaj po polji, po njivcah, 1) povsod
Zgodaj prepéva škorjančekov rod;

K višk 2) se podaja,
Lepo obhaja
Sonca veseliga god.

4.

Tamkaj, kjér sonce potoke srebri,
Penca 3) veséla na verbci sedi,

Lepo prepéva,
In se odgréva,
Stvarnika svojga česti.

5.

Tebi stvarnica 4) na sméh se derží,
Ona zdaj novo obleko dobí:

Travnke zelène,
Rožce romène,
Kako nas to veselí! —

6.

Črešnja vsa béla na griču 5) stoji,
Gleda na breskvo, ki v vertu cvéti.

Vse razcveteno
In omladéno
Teb' se na proti sméjî.

1) Njivcah, gnjivah. 2) K višk, višek, k nebu, v luft.
3) Penca, muhovica, Grašmüče. 4) Stvarnica, natora.
5) Grič, hribec.

7.

Vse se zdaj gible, veselo živi,
Cvetu na vsak' mu bučelca 1) sedi.

Tam po ravnini,
Lepi ledini
Fantič metulje loví.

8.

Tamkaj po sončnih komol'cah 2) poglej,
Pridni pastirci kaj majo za 'n raj,

Ovčke pasèjo,
Lepò pojèjo.
Hola! — kak juckajo 3) zdaj. —

9.

Vel'ko veselja rés vigred 4) nam da,
Urno pa nas do polétja peljá,

Leto berš mine,
Tud jesen zginé,
Zima nam roko podá.

10.

Tak bo minula tud tvoja mladóst,
Tak spremenila življenja sladkóst;

Vse bo minilo,
Vse se stemnilo,
Peršla bo smertna bridkóst.

Orožen.

1) Čbelca. 2) Komolec, homec, hribe. 3) Vukajo.
4) Spomlad.

XIII.

Novoletnica.

(Štajerska.)

1.

Beli den se je perbližal,
 Stara noč minila je;
 Staro léto ponovilo
 Nikdar več ne bode se.
 Časno z časam odtekuje,
 Nam minjočnost osnanjuje;
 Roža še le percveti,
 Ocvetena že leží.

2.

Le poglejte tam višave,
 Jih zastaran beli léd,
 Morja strašne globočine,
 Da stermí nad njim pogléd.
 Vod brez konca tam izvira,
 To pa jezar rek 1) požira,
 Z njimi léta tečejo,
 V večno morje vtonejo.

3.

V čudne kroge se obrača
 Po širjavah velik svét;
 Sonce nam po dnevi sveti,

1) Tavšent vod, alj potokov.

In po noči mesene bléd;
 Zvezda zvezdi pot nahaja,
 Z svojo lučjo njo napaja;
 Sonce zvezde zatemní,
 Temna noč pa razsvetli.

4.

Černa zemlja, dobra mati
 Se postara, omladí;
 Nam potreben sad pernaša,
 In preživla vse stvari.
 Peretina in zverina,
 Dve in štír nogata žvina
 Se rodi, in je več ni,
 Zemlja še le zeleni.

5.

Človek gore prekopava,
 Morje je njegov pot,
 Vse zverine ostrahuje,
 On je vsih stvari gospód.
 On narode premaguje,
 Duh nebes se doteknuje;
 Zemlja in nebo stoji,
 V prah se človek spremeni.

6.

Zvezde bodo otemnele,
 Sonca bode večni mrak;

Zarja ne bo več denila,
 Noč zgubila svetel snag; 1)
 Zemlja se bo razvalila,
 Vsa lepota razkadila;
 Le kar človek zasadi,
 To na večno obstojí.

7.

Nas sromakov vse težave,
 Vsih nesreč nevsmilen grom,
 Vsih bridkóst grozenske strele,
 Našga žvota strašni lom 2)
 Le en kratek čas zadéva;
 Kratka je na zemlji réva;
 Vse, kar zemlja porodí,
 Se na zemlji premeni.

8.

Vojske, kuge, bolečine,
 Terdih časov grozni strah,
 Vse veselje in dobrote
 Pokadijo se ko prah.
 Kjé je vboštvo vsih sromakov,
 Kjé zdaj sreča vsih vojšakov?
 Sluha jih in duha ni,
 Samo djanje še sloví.

1) Cir, lepota. 2) Slomljenje:

9.

Pošli, Oče! ojstre šibe,
 Če se tebi dobro zdi,
 Alj veselja zale rožce,
 Dober Oče si nam ti!
 Tvoje roke smo veséli,
 Le pomoč nam ti podéli;
 Naj se v djanji vsih ljudi
 Tvoja volja vselj zgodi.

Slomšek.

XIV.

Prijaznost žlahtna roža.

(Štajerska.)

1.

Poznam eno rožico, prelepo cvetí,
 Nar žlahtnej med drugimi ona diši;
 Naj zalša 1) človeka srebro in zlató,
 Še lepši ga ona ozalšala bo.

2.

Vse želno jo jiše, tok star, kakor mlad,
 Iz celiga serca bi vsaki jo rad;
 Alj malokateri jo dobro pozná,
 Veliko jih zbera, in se ogoljfa.

1) Naj círa.

3.

Na polju življenja veliko jih je,
 Pa ena le stori nam srečno sercé;
 To pravo boš samo po duhi spoznal,
 Goljivi nikdar da bi roko podál!

4:

Te réva sadéva, ti roko podá,
 Alj delo zagreva, te hladno pihlá;
 Te žalost obhaja, sovražtvo pekli,
 Te z ljubó prijaznostjó ona hladí.

5.

Spotike zakriva, po poti pelá,
 Ljubezen oživlja, sovražtvo končá,
 Dremavca, zaspanca k čednosti budi,
 Lažnive, goljive od sebe podí.

6.

Le cveti, o roža! med nami lepó,
 Tvoj duh naj nam daja življenje sladkó;
 Si lepšala serce, boš lepšala še:
 Prijaznost je, rožica, tebi ime.

Vodušek.

XV.

Tri nar lepši rožice.

(Štajerska.)

1.

Tri rožce naj v našem vrtu 1) cvetó:
 Ta prva je roža veselja;
 Naj vselej opléta nam našo glavò,
 Pravična naj spolni se želja!

2.

Tri rožce naj v našem vrtu cvetó:
 Nedolžnosti lilja ta druga;
 Lepota to našiga serca naj bo,
 Da vést nam kaj hud'ga ne žuga.

3.

Tri rožce naj v našem vrtu cvetó:
 Zelén rožmarin pa ta tréka; 2)
 Na našim pokopi vsajena naj bo,
 Zelena od véka 3) do véka.

Slomšek.

1) Gartelnu, 2) Tretja, tretka, 3) Vek, stoletje, na večno.

XVI.

Praznost sveta.

(Koroška.)

1.

Alj na t'ga svetà plačilo
 Mislím, vidim vse na rob;
 Rađ bi djal to oblačilo
 Moje 1) duše noter v grob.
 Le po miru moja duša,
 Le pokoja si želi;
 Pa nihčér jej to ne unša
 Ona ga ne zadobí.

2.

En'ga brata rad bi nájšel,
 Da bi mojih misel bil,
 Alj zastojn tak daleč zajšel,
 Kér sim nja senco lovil.
 Le na persih mu slonéti,
 Njemu vse zavupati,
 Oj dab' blo to srečo méti,
 To veselje vživljati!

3.

Odpovej se le tím željam,
 Terpi voljno, o sercé!
 Glej, pod srečo in veseljam
 Tudi žalost skrita je.

 1) Svoje.

Poj Bogu hvaležne pèsmi,
 Črez ljudi kar ne mermraj;
 Le obseži vse v ljubezni,
 Vse za brate ti spoznáj.

4.

T'ga življenja zavezile
 Ti nesrečne spremišluj,
 Jim pervunšaj dobre déle,
 Jim povsod na strani stoj.
 Da lih nočjo gréh pustíti,
 Djanje njih t'ga vrédno ní,
 Moraš vender jih ljubiti,
 Kér te Bog tako vučí.

5.

Le verjémi, ura pride,
 Prešla bo njih téme noč; 1)
 Kér se božja volja 'zide,
 Svétla jim bo prava luč.
 Oni bodo vse spoznali,
 Kakor ti sedaj spoznáš;
 Bogu čest in hvalo dali,
 Kakor jo ti njemu daš.

Mih. Andreaš.

1) Korošci isrečejo nuč, namest noč.

XVII.

Mertvišče. 1)

(Štajerska.)

1.

Glej! v pokoju vse prebiva
 Na mertvaškim britofih,
 Mirno brez skerbí počiva,
 Po mertvaško vse molčí.
 Hribci mali so, in lični,
 Vsa posvetnost v njih trohni,
 Prerok tebi so resnični:
 Kaj boš enkrat tudi ti.

2.

Glej! mertvaške gole glave,
 Ino béle te kostí,
 Bile enkrat so lepave, 2)
 Pa še lepši kak si tí.
 Tebi so podobne bile,
 Ti pa jim podoben boš,
 Kér nehajo tvoje žile,
 Kér te smért dobi na roš. 3)

3.

Tu, kjér smert pravico nósi,
 Ves posveten šum nehà,
 Tudi červič dobro kosi,
 Tukaj vsak zadosti ma.

1) Britof, kraj mertvih. 2) Lepote. 3) Rajtengo.

Star'mu vbožčeku se vgibat' 1)
 Pred bogat'cam tréba ni;
 Préj ga hotel ni pogledat',
 Zdaj per njemu rad leží.

4.

Vse nadloge per tih vratih
 Dokončajo se za vsim,
 Revni spijo per bogatih
 V hladnim krili maternim.
 Ni nobene več žlahtnije,
 Visokosti, ne česti;
 Imenitnost vsa zagnije,
 Bode prah in pa kosti.

5.

Le počivajte v pokoji,
 Mertvi bratjé vsaki čas,
 Dokler mi po svoji hoji
 Tukaj dojdemo do vas.
 Kér se naša duša verne
 K svoj'mu Stvarniku nazaj,
 Naj se truplo k vam zagerne
 V le te tihi, hladni kraj.

Urek.

1) Henjati, vihati, izogniti se.

XVIII.

Egyptovski Jožef.

(Koroška.)

1.

Z mojmi braterci sim hodil, 1)
 En fantič še le štirnajst lét,
 Per Sihemu na pašo vodil,
 Sim ljubček bil svojih jagnét.
 Jez nisim vedel, kaj je žalost,
 Sim pel, z pastirc' se veselil,
 Sim zravno svojih ovčič 2) skakal,
 Nedolžen kakor one bil.

2.

Pod eno drevce sim se vsedel,
 In svojiga Boga molil,
 Tam strašnost svojih bratov zvedel:
 „Ti boš zdaj svojo kri prelil.“
 V vodnjak 3) so hotli mene vreči,
 Dab' moral tamkaj konec vzét,
 Nič nisim mel ko mile solze
 Se grozovitnežam 4) odtét'.

1) Rožani, kiri večkrat nemške besede med slovenske mešajo, te perve 4 verste tako pojó:

Z mojmi braterci sim rájžal,
 En pubeč še le štirnajst lét,
 Per Sihemu na pašo pelal
 Sim moj šočeč brumnih jagnét.

2) Bičic. 3) Štepih. 4) Nevsmilencam.

3.

Pa je že tako morlo biti,
 Ravn' kupci memo pridejo;
 Zavupajo dosti dobiti,
 Naprodaj me ponudijo.
 Barant 1) je bil koj hitro sklenjen,
 Vesélo dnar med s'bo delò; 2)
 Če so me ravno tam prodali,
 Jim nisim vzel jez to za zlo.

XIX.

Sedajni svét.

1.

Nas poštenost zapustila,
 In odkrita serčnost spi;
 Brunnost se je v kotec skrila,
 Za pravico pota ni.

2.

Zdaj ljubezen omaguje,
 Dobrotljivost v ječi je,
 Prava véra zlo vgasnuje,
 Čednost pa za kruham gre.

3.

Zdaj resnica pokopana,
 In zavupanje norí;
 Sramožlivost je zaspana,
 In na steni vést visi.

Slomšek.

1) Ta antel. 2) Bratji se z' dnarmi štejejo.

XX.

Razvujzdan svét.

(Koroška.)

1.

Eno pesem pojmo mi:
 Saderžanja žleht ljudi,
 Od ponočnih létovcov,
 Pjancov ino špílovcov;
 Od vesnikov 1) in goljufov,
 Tudi drugih potepuhov;
 Prav njih stan prevdarimo,
 Tak živét' se varjimo!

2.

Le poglejmo te ljudi,
 Ki so zvunaj vse nočí,
 Kako strašno se deró,
 Kakor sove vriskajó;
 Se v nesramen gréh podájó,
 Eden druj'ga zapeljájo,
 Zraven še štimajo se
 Svoje glave ábotne. 2)

3.

V časi skupej se zberó,
 In po samim letajó,

1) Voglarjov, vešnikov. 2) Bedaste.

Hodijo pod okne stat,
 In pod druge strehe spat.
 Eden drug' mu se glasijo,
 Pesmi klafarske kričijo,
 Z cel'ga gerla júckajo,
 Vsim nepokoj delajo.

4.

Ženske, vam se čudit' je,
 Da jim vse verjamete,
 Da vam dopovedat ni:
 Varvat' se takih ljudi.
 Vam od zvonaj se sladkajo,
 Znotraj mišenco imajo;
 Kdor je zgubil dobro vést,
 Kak en tak bo človek zvést?

5.

Nar bolj se je takih bat',
 Ki se hoč'jo zmiram klat';
 Naj jim malo reč pové,
 Se že z jezo v lase gré.
 Perdušvati se in kléti,
 V mizo bit' in glaže tréti,
 Obernit' po koncu vse,
 Takih dobra volja je.

6.

Koljko najdemo ljudi,
 Kterim nič za dobro ni;

Za vse sveto so, ko lés,
 Kakor ogenj pa na plés.
 Le poglejmo mi te osle,
 Naj zaškriplejo le gosle,
 Žé po koncu skakajo
 In po norsko rajajo.

7.

Kjér je semenj alj en shod,
 Majo taki žé svoj pot;
 Tamkaj se pohájajo,
 Po tabernah rájajo.
 Le tepenje ino klanje,
 To je njihovo cérkvanje;
 Vso obtlečeno 1) glavó
 Nesejó od tam damó.

8.

Zdaj poglejmo eniga,
 Ki se v jigro ves podá:
 Kar dobí, zapíje vse,
 Pjan, zaspán z taberne gre.
 Če zgubí, nehati noče,
 Rajši vzajem 2) vzeti hoče;
 Špila ino pije le,
 Dokler vinar v mošni je.

9.

Od skerbí ne more spát'
 Hoče v senjah tud' kvartát';

1) Obtolčeno. 2) V lehen.

Samo špilat' je nja méd,
 Da ga lih peljá na léd.
 Premoženje vse zapravi,
 In še dušo verh postavi;
 Samo kvarte so nja bog,
 Jih česti do starih nog.

10.

Dosti najde se ljudi,
 Kterih mož beseda ni;
 Njih navada je legat',
 Njih veselje opravlát'.
 Krasti bližnimu pošénje,
 To je njihove življenje;
 Alj jim rečes: „To je greh!“
 Bojo meli te za sméh.

11.

Spet se drugi najdejo,
 Ki brez mére pijejo,
 Vlivajo v svoj polovnák,
 Da ne morjo več čez prag.
 Vse taberne obletijo,
 Zadnič v luži obležijo,
 Ki po svinsko tak živò,
 Kaj za dušo zadnič bo?

12.

Ženske, kar ne mislite,
 Da bi vi izvzete ble;

Res da moštvo pridno ni,
 Pa še huj ste ženske ví.
 Kakor Eva v raju znala,
 Da Adama zapeljala,
 Ravn' tak znate tudi ví,
 Vsaki naj se vas bojí.

13.

Tam poglejmo mi ené,
 Kako hodjo ofertne; 1)
 Le po móžkih gledajo
 In za njimi letajo.
 Druge žganje tabernajo,
 Da samé kaj piti majo;
 Alj poglej, na stare dni
 Še beliča 2) v žepu ní.

14.

Zdaj že hoče celi svet
 Po gosposko vse živet';
 Ravno tak med moštvtami,
 Kakor tud' med ženstvami.
 Vse se rado napihuje,
 In čez druge povsdiguje;
 Naj bo hlapec alj gospod,
 Vse je polno vražnih zmot.

15.

Bratji! 3) lepo prosim vas:
 To življenje ni za nas;

1) Lišpane. 2) Vinarja. 3) Sestre.

Kdor brez pameti živi,
 Se na večno pogubi.
 Le pošteno mi živimo,
 Grešne pote zapustimo;
 Zdaj je žlahten, zlati čas
 Še poboljšanja za nas.

Po Mih. Andreašovi
 pomnožena.

XXI.

K m e t i š k i s t a n .

(Štajerska.)

1.

Vsi stani na svetu
 Potrebni so nam,
 Posebno pa kmetstvo,
 Gospostvo z maštvám. 1)

2.

Gospostvo nas viža,
 Pravico stori,
 In maštvo pa stezo
 V nebesa vuči.

3.

Gospostvo in maštvo
 Zdaj z misli pustim,

1) Maštvo, duhovni stan.

Izvoljeno kmetstvo
Naj v pesmi slovím. 1)

4.

Spoštovati se more
Lep kmetovski stan;
Sam Oče nebeški
Je kmet imenván.

5.

Bog kliče v vinograd
Na delo ljudi,
In vsak' mu na večer
Plačilo deli.

6.

Na zemljo človeškiga
Serca je sjal
Zveličar besedo,
In séme je djal.

7.

Vsim drugim stanovam
Kmet živež delí,
Sam sebe in svoje
Lepò oskerbí.

8.

Kruh, vino perdela,
Zivino redí,
Perpravlja tud druge
Potrebne rečí.

1) Čestim.

9.

Per svojim pohištvu
 Ima gospodár
 Za vsak'ga berača
 Perpravleni dar.

10.

Od svita do mraka
 Ma delati kmet:
 Zdaj orje, zdaj seje,
 In tudi gre žet.

11.

Zdaj mlati, zdaj veja,
 Zdaj kleple kosó,
 Zdaj seče 1) z njó travo,
 Zuši zdaj senó.

12.

V vinógradu dela,
 On réže, kopá,
 Zdaj préša in vince
 Na prodaj peljá.

13.

Zdaj konjam polaga,
 Napravlja jim réz,

1) Réže, kosi.

Zdaj žvinco napaja,
Nareja ji zmés.

14.

Zdaj seka, zdaj tésa,
Zdaj vertat hití;
Perpravlja koleasa
In plote gradí.

15.

On konje napreže,
Nabaše blagá,
Se v ptuje dežele
Na césto podá.

16.

Bič počí, konj skoči
In vstrano zletí,
Glej, voz se mu zverne,
In v gravbi 1) leží.

17.

On težko vzdiguje,
Ga herbet boli,
Pa dobre je volje,
Kér dnarje dobí.

18.

Železa si kupi
Sa voz ino plug,

1) Grabni, jami.

Že rad bi si kupil
En čeren 1) klobúk.

19.

Pomisli na ženo,
Da nima soli,
Ji kupi dva štoka,
Če nima za trí.

20.

Ves žejen in lačen
On pride nazaj,
In prosi: „Oj žena!
Le jesti mi daj.“

21.

„Po piti si pojdem,
Pogledal bom v klét, 2)
Te čas pa le dobro
Perpravi mi jéd.“

22.

Zdaj dacjo plačuje,
Zdaj delavce ma,
Zdaj teče h kovaču,
Zdaj v malen 3) peljá.

23.

Zdaj njive považa,
Zdaj kolje ojstri,

1) Čeden. 2) Hram. 3) V mlin zapeljá.

Zdaj češnje vcepluje,
Zdaj verbe sadi.

24.

Cel den je na nogah,
In ne posedí,
Ko tedaj kér v peto
Kak teren dobí.

25.

Na večer se vleže,
Na slami zaspí,
Pred dnevam ga zopet
Petelin zbudí.

26.

Družini vkaže,
Kaj delati má:
„Ti pojdi na polje,
Ti bodi domá.“

27.

Cel teden 1) kmet dela
In se veseli,
Da sebe in svoje
Pošteno živí.

28.

On vse opravíla
Bogu izročí,
Si žvižga in poje,
Veselo živí.

1) Nedelo.

29.

Zveličan prav lahko
 Vsak kmetič bi bil,
 Dab le od nedélah
 Tak zlo ne grešíl.

30.

Vse to, kar čes teden
 On dobriga strí,
 V nedelo zapravi,
 In dušo zgubí.

31.

On v cerkvi od zadej
 Per vratih sloní,
 Iz cerkve pa hitro
 V taberno letí.

32.

Tam pije z tovaršmi,
 In tudi kvartá,
 Nja žena pa solze
 Preliva domá.

33.

Dolžnike ne plača,
 Jih vodi za nos,
 Na starost ostane
 Raztergan in bos.

34.

O kmetič! ohrani
 Pošteno sercé,
 Le varvaj krivice
 In pjanosti se.

35.

Ne hodi v taberne,
 Ne hodi kvartát,
 Ne dajaj se slabim
 Tovaršam spelát.

36.

Per domi ostajaj,
 Po polji pogléj,
 In roženkranc v rokah
 O praznikih mej!

37.

Dolžnosti dopolni
 In boj se Bogá,
 Tak bodeš ti vreden
 Sto centov zlatá.

Iz stare predelana.

XXII.

Nedelci. 1)

(Koroška.)

1.

Kdar bi ljudjé v ljubézni vsi
 Kersansko prav živéli,
 Veselo že življenje bi
 Na timu svétu meli.
 Na sveti pa ljubézni ni,
 Kiro Bog hoče méti; 2)
 Ljudjé so zdaj tako hudí,
 Da ni mogoč poved'ti. 3)

2.

Ljudjé reči sovražijo,
 Katire sam Bog ljubi,
 In se na tih pohujšajo,
 Svojim dušam h pogubi.
 Sovražit' bi iméli greh,
 In čednost pa ljubiti;
 Per enih je pa vse en sméh: 4)
 Čednost alj gréh storiti.

3.

En ktér nedelce še derží,
 Si sejo posvečuje,

1) Soprazniki, povdarjeni prazniki. 2) Ki Bog jo méti hoče. 3) Da ni povedati mogoče. 4) To je vse eno.

Sosede za luterž derží,
 In tiste zaničuje;
 H keršanskim navkam ga pa ni,
 Kjér bi se mel vučiti,
 Kar Bog in cerkuv nas vučí,
 Dab' vedel prav živéti.

4.

Pregréšne pesmi se pojo,
 Se raja po tabernali,
 Nar huj pregréhe se godó
 Že nar več ob nedélah.
 Kdar se pa v cérkvi Bog česti
 Skoz pétje no žebranje, 1)
 Per takih tamkaj ajfra ni, 2)
 Le sméh je in mermranje.

5.

Da se lih pije no jigrá,
 Cele noči vesuje, 3)
 Per takih to za prav veljá,
 Jih nihčer ne tožuje;
 Kdor pa postave vse želi
 Pokorno dopolniti,
 In prav pošteno tak živí,
 Zažmagan mora biti. 4)

1) Darvanje. 2) Pobožnosti per takih ni. 3) Vogluje, voglari. 4) Zaničvan on mora biti.

6.

Nedele posvečujmo mi
 Z molitvo ino z navkam,
 Pa délavnik se naj česti
 Le z délam in z opravkam!
 Delavnik enkrat bo nehál,
 In véčna bo nedelja,
 Plačilo Bog bo vsak' mu dal
 Zasluženga veselja.

Mih. Andreaš.

XXIII.

V b o ž t v o.

(Koroška:)

1.

Blagor mertvim, ktiri spijo
 V hladnim krili maternim;
 Da na sveti ne terpijo
 Toljko, koljkor jez terpim.
 Sreča me je zapustila,
 In pomoč me ne pozná;
 Nimam pridniga kosila,
 In večérje ni domá.

2.

Bogatini sí svojijo
 Žito, sadje ino dnar,

Vbogim vbožtvo le pustijo,
 Za sromaka jim ni mar,
 Cele dni, noči gostiti,
 Se mastiti, preveč ni;
 Vbogim koljkaj podeliti,
 To se jim pa škoda zdí.

3.

Dobrovoljci tam trušijo,
 Majo muzko, majo plés;
 Tu otroci le kričijo,
 In zdihuje mati vmés:
 „Oče, kruha! slišim vpiti,
 Atej, atej, zebe me!“
 Kam se hočem obrniti?
 Glad in huda zima je.

4.

Alj ni milostí na svéti,
 Ni ljubezni per ljudéh!
 Z vbogim vsmilenja ne méti,
 Nimajo že več za grèh.
 Kdor še vbožtva sam ni nosil,
 Te ne vé, kako bolí;
 Kdor ni lačen kruha prosil,
 Tud ne vé, kako diší.

5.

Alj nehajmo mi težvati,
 Dóber Bog še vselj živí,
 Hoče nam pomoč poslati,
 Saj nas On pozabil ní.

On, ki rožice oblači,
 Ino pticam jésti da,
 Tud za nas, ki vbožtvo tlači,
 Živeža dovolj imá.

XXIV:

V e s e l i c a.

(Štajerska.)

1.

Veselo na svéti živet'
 Si mormo prav lepo zapet';
 Le naj se nam serce ogreje,
 Molčati nobeden ne smeje.

2.

Ker pridejo žalostni dni,
 Se hitro nam vse premení,
 Nam cvetje veselja odpade,
 Nas solze posilijo rade.

3.

Pa vender obvupati ni,
 Zavupanje naj nas živí;
 Nas tukaj pomoč zapustila,
 Z nebés se nam bode rosila.

4.

Kdor prav'ga prijatla imá,
 Veselo mu roko podá,
 In reče: prijatel, Bog živi!
 Ostani mi zvest, ljubeznivi!

5.

Prav židane volje smo mí,
 In sercu se vince smejí;
 Veseli si kupce 1) nalijmo,
 In vince po pameti pijmo.

6.

Ni tukaj ostaje za nas,
 Tud hrast 2) se podere svoj čas;
 Če ravno slovo bomo vzeli,
 Ostanemo vender veseli.

7.

In kedar nam enkrat bo ymret',
 Zapustiti vince in svét;
 Ne bodemo vinca več pili,
 Zavživali, kar zaslužili.

8.

Prijатели! kaj je za to,
 Saj Oče nas združil spet bo;
 Pošteno le tako živimo,
 Da zopet se tam veselimo.

Fel. Globočnik.

1) Glažke. 2) Dob.

XXV:

Vesélo življenje.

(Koroška.)

Že na tim sveti
 Človek veselje ma,
 Bog sam ga dosti
 Vživljati da.

To déte še le vleže se,
 Žé najde svoje veselje:
 Kako presladko se smeji,
 Kér mati ga dojí.

Že na tim sveti i. t. d.

Glej, fantič 1) léta in jigrá,
 On v tim svoje veselje ma:
 En vprižan 2) kamčič, en metil 3)
 Je nja veselja cíl.

Žé na tim sveti i. t. d.

Mladenč imá v tim veselje,
 Da ma dobre prijatele!
 Neznane in nove rečí
 Spoznati 4) se vučí.

1) Pubič. 2) Pisan: 3) Metul 4) Spoznavat.

Žé na tim sveti i. t. d.

Možú otroci in žená
So ljubši koker pol svetá,
Nad delam storjenim zvestó
Veselje ma velkó.

Žé na tim sveti i. t. d.

Tud dedej se razveseli
Nad svojim mladim vnukami, 1)
Je gmeten 2) svojih starih dni,
Se raja veselí.

Žé na tim sveti i. t. d.

Tok vsaka starost, vsaki stan
Z veseljam svojim je obdán;
Kar Bog nam da, zavživlajmo,
Vse nam veleva to. 3)

Žé na tim sveti i. t. d.

Mih. Andreaš.

1) Njegovih otrok otroci. 2) Vesel. 3) Vse kaže nam tako.

XXVI.

Slovojemanje.

(Štajerska.)

1.

Srečno, srečno oče ino mati,
 Dobro naj prijatlam se godí,
 Srečno, srečno sestre ino brati,
 Zdravi bodite tud moji znanci vi!
 S težkim sercam se od vas zdaj ločim,
 Večni Bog sam vé, alj pridem še?
 Le to srečo si še tukaj vošim,
 Vidit' žive ino srečne zopet vse.

2.

Radi smo veseli skup sedeli,
 Zdaj ne bomo, ker grem jez od vas;
 Radi se smejali ino péli,
 Alj prehitro minil je veseli čas.
 Kedar bote se še veselili,
 Ino dobre volje znajdli se,
 Oh, da bi se brata tud spomnili!
 Ktér od vas se v dalne kraje ločil je.

3.

Če bi smert te čas me pokosila,
 Ino več ne mogel priti k vam,
 Černa zemlja truplo mi z-hranila
 V hladne jame tih in vozek hram:

Še po smerti me ne pozabite,
 Ino večno luč vošite mi,
 Mile solze na moj hribec lite,
 In recite: „Ljubi bratec, sladko spi!“

4.

Preveč pa ne smete žalovati,
 Če prijatla stisne suha smert;
 Ura pride, on ima spet vstati,
 Če je v černo zemljo ravn zapert.
 Zopet mati sina bo objela,
 Dal prijatelj znancu bo rokó,
 Najdla žena bo možá vesela
 V raji, kjer slovójemanja več ne bo.

Hašnik.

XXVII.

D o b r a v o l j a .

(Štajerska.)

1.

Vselj tukaj 1) ne more tak bítí
 Zdaj, dokler se mesenc mladí;
 Vse z časama mora miniti,
 Kar z nami na zemlji žíví.

1) Temo.

2.

Ljudi se je dost veselilo,
 Ki zemlja zakriva jih zdaj;
 Dab' se jim le dobro godilo,
 V pokoju počivajo naj!

3.

Za nam' se bo taka godila,
 Dost židane volje jih bo;
 Kér zemlja nas bode zakrila,
 Tud nas se naj spomnjo takó!

4.

Veselo zdaj skupaj sedimo, 1)
 Štimamo en druj'ga lepò,
 Iz celiga serca želimo,
 Dab' zmeram ostalo takó.

5.

Kér vselej ne more tak biti,
 Se derž'mo veselja zvestó;
 Bog vé, kdaj nas zna razkropiti
 Na lévo alj desno rokó.

6.

Se bodemo enkrat ločili,
 Ostanejo skupaj sercé;
 Veselo se bomo spomnili:
 Nam dobro godilo se je.

1) Stojimo.

7.

In dokler mi skupaj živimo,
 Pa znidemo tukaj se spét,
 Per koncu od kraja začnimo
 Z poštenjam veselo živét'!

Slomšek.

XXVIII.

Poslédna veselica.

(Štajerska.)

1.

Vse tukaj ne more tak biti,
 Ko človek človeku želí;
 Alj prav se pa mora zgoditi,
 Kar človek Bogu izročí.

2.

Ljudí se je dosti ločilo,
 Veliko pomerlo jih je;
 Le to je še vse veselilo,
 Da enkrat spet vidimo se.

3.

Saj mertvi pod zemljó le spiyo,
 Počiva njih trudno teló,
 Njih duše pa tamkaj živijo,
 Kjér smerti in solze ne bo.

4.

Za kmeta je žalostna setuv, 1)

Da séme na njivo gre sjat;
Veselo pa čaka na žetuv,
In hodi veselo orat.

5.

Ne bodemo vekoma spali,
Še lepši bo vstalo telò,
Veselo si roke dajali,
Ker pojdemo v večno damo.

6.

Ljubezen, ki v serci prebiva,
Ljubezen prijatle vučí;
Da zemlja le truplo pokriva,
Alj duše nam smert ne vmori.

7.

Ljubézen bo večno ostala,
Ostali prijatli tud mi!
Bogu bodi čast ino hvala,
Ki loči in sdruži ljudi.

8.

Zdaj, bratjé, si roke podajmo,
Da hočmo pošteno živét;
Iz zemlje v nebesa poglejmo:
Tam videli bomo se spét.

Slomšek.

1) Setvina, sjanje.

XXIX.

Zdravica za Slovence.

(Štajerska.)

1.

Slovénc Slovenca vabi:
 Če se ti pit' ne gabi, 1)
 Tak pridi v gorco k nam!
 Smo dobre volje tam.

2.

Bomo enó zapéli,
 Da bomo prav veséli,
 Vsa žalost naj nehá,
 Kjér vince je domá.

3.

Visoke so gorice,
 In žlahtne so tertice,
 Ki per nas rastejo,
 In vince dajajo.

4.

Vinograd obdelvati
 Slovénc vsak mora znati;
 Kdor delal prav ne bo,
 Naj pije le vodó.

1) Gnusi.

5.

Tud terte se solzijo,
 Prej da vince rodijo;
 Naj tudi se poti,
 Kdor vince pit' želi.

6.

Po pameti ga pijmo,
 Da pamet ne zgubimo;
 Kak gerdo bi pač blo
 Neznati kam damó!

7.

Kdor vince prav zavživa,
 Veselje v serce vliva;
 Če serce dobro ní,
 Ga vince le skazi.

8.

Zdaj kupice 1) nalijmo,
 Na zdravje tvojo pijmo,
 Ki si povabil nas,
 Da nam je kratek čas.

9.

Napíj še ti zdravico
 Za družbe veselico;
 Če prazen bo bokál,
 Boš pa za druž'ga dal!

Slomšek.

1) Glažeke.

XXX.

Vinska terta.

(Štajerska.)

1.

Na svetu lepše rožce ni,
 Kakor je vínska terta;
 Po zimi spí, po let cvetí,
 Jesén sode nataka.

2.

Te druge rožce tud cvetô,
 Nobena ni tak žlahtna;
 En čas cvetò, se posušô,
 In minejo brez sadja.

3.

Po hribcih je nasajena
 Od sončica obsjana,
 Od kmetiča obrézana,
 Od Jezusa darvana.

4.

Nobene svete maše ni,
 Da bi ne bla darvana,
 Nobene dobre volje ni,
 Da bi ne bla spoštvana.

5.

Naše serce razveseli,
 Povzdigne nam veselje,
 Tud slabim svojo moč deli,
 Tolaži naše želje.

6.

Otrokam sladko grozdje da,
 Možam pa dobro vino,
 Za vsakiga veselje ma,
 Za to jo vsi čestimo.

7.

Kak sladko je, pokusmo zdaj
 Od vinske terte piti,
 Bog ji še tudi za naprej
 Obilno daj roditi.

Iz stare predelana.

XXXI.

Veseli hribček.

(Štajerska.)

1.

En hribček bom kupil,
 Bom terte sadil,
 Prijatle povabil,
 Še sam ga bom pil.

2.

Tam gori za hramam
 En tersek stoji,
 Je z grozdjam obložen,
 Da komej derží.

3.

Žé čriček 1) prepeva,
 Ne more več spat',
 V tergatuv vелеva,
 Spet pojdemo brat.

4.

Konjički škreblajo
 In vozjo težko,
 Ker vince pelajo,
 K'je močno sladkó.

5.

Prelepo rumeno,
 Kak čisto zlató;
 Le pijmo pošteno
 Prežlahtno blagó.

Po stari pomnožena.

1) Vengerl, ki začne péti, kedar grozdje medi (mehko postaja); ino nehá, ker grozdja več v vinogradi ni.

XXXII.

Žent Urbanova.

(Štajerska.)

1.

Preljubi sveti Urban,
 Ti dober naš mejaš, 1)
 V goricah ti stanuješ,
 In žlahtno grozdje maš;
 Le zori ga — in medi ga,
 Boš dal nam dober mošt. Boš i. t. d.

2.

Veselo te na hribci
 Vsak kmetič počesti,
 Okolj podobe tvoje
 Rad brajdo 2) naredi.
 Le varji nam — oskerbi nam
 Gorice žlahten sad. Gorice i. t. d.

3.

Vsak priden kmetič skerbno
 Vinograd okopà,
 In h svetimu Urbanu
 Se v gorco rad podá;
 Pogledat gre — kak kaže se,
 Alj čepek še derží. Alj i. t. d.

1) Mejaš, per vinogradi sosed. — 2) Brajda, Weinhecke.

4.

Iz gorce v gorco gleda,
 Alj Urban zelení;
 Vesel mejašu kaže,
 Kdar zelen plajš dobí.
 Povabi ga — dab' v hramek 1) šla,
 In pila vsak en glaž. In pila i. t. d.

5.

Po svetimu Miheli
 Tergatev 2) dobra je,
 O svetimu Martini
 Pa vince kersti se;
 Le pijmo ga — hval'mo Bogá,
 K' nam dobro vince da. K' nam i. t. d.

6.

Na zdravje vsih Slovincov
 Naših prijatelov,
 Urbana sosedov:
 Nalijmo mi — popijmo vsi,
 Slovence Bog živi! Slovence i. t. d.
 Iz stare prepravlena.

1) Hramel, kelder. 2) Branje.

XXXIII.

Štajersko vino.

(Štajerska.)

1.

Prijatli! naj bo meni perpušeno,
 Od vina bom zapél;
 Razveselí moža in tudi ženo,
 Mladenč je tud vesél.

2.

Naj se človeku kupica naliže,
 Mu serce zaigrà,
 Boga zahvali, gladko ga popije,
 In moč životu da.

3.

Če hočeš pit' domače žlahtno vino,
 Poznaš Bizelšino? 1)
 Kje vino je čez štajersko starino,
 Ki bi tak zdravo blo?

4.

Ne vogersko, horvaško, laško vino,
 Francosko, spansko ne,
 Ni zdravšiga črez štajersko starino,
 Za piti gladka je.

1) Bizelsko vino.

5.

Premočne vina so za nas vunajna,
 Tud prenezdrave so,
 Pa Marpuršni in Ptujšini 1) priklanja
 Vsaki gospod glavó.

6.

Prežlahtna tud Konjiška je černina,
 Polskavčan, Bisterčan,
 Za kralja vsiga stajarskiga vina
 Je Prandnar prav spoznan.

7.

Tud Lutomersko vino prav poglejmo,
 Alj ni žlahtno blagó?
 Tud Pikrarja pozabiti ne smemo,
 Ga radi pijemo.

8.

V okolcah naše Drave ino Save
 Vinogradi cvetò,
 Nam dajo vina dobre in zdrave,
 Zlobno jih hvalimo.

9.

Če k'tirga serčna žalost rada lupi, 2)
 Naj prime za bokál;
 Le naj si stajarskiga vina kupi,
 Berž žalost bo pregnál.

1) Vino, ki per Ptuji raste. 2) Kole.

10.

Pač žalostna v resnici je dolina,
 Ker vinske terté ni,
 Alj Štajercu da Bog zadosti vina;
 Naj ga za to časti.

Jož. Lipold.

XXXIV.

Vino ino Voda.

(Stajerska.)

Vino ino voda
 Žlahtne dvé rečí,
 Skoraj brez nobene
 Bit mogoče ni.
 Vino hoče gospod biti,
 Voda se mu ne vклонiti; 1)
 Hud prepír med jima je.

Vino:

Vino se na prodaj
 Vozim križam svét. 2)
 Mené vsaki hvali,
 In me hoče mét'.
 Hlapcam kakor gospodarjam,
 Kmétam, kraljam in cesarjam,
 Vsim na mizo nosim se.

1) Odkriti, perkлонiti. 2) Skoz ves svet.

Vòda:

Vòda jez pretečem 1)
 Mesta in vesí,
 Se predajat' nečem,
 Vsak me tak dobi:
 Bod' za prati, alj za vmiti,
 Bod' za kuhat', alj za piti,
 Brez vodé ne more bit'.

Vino:

Rés je to, alj vino
 Hočem bit' gospód;
 K sveti maši služít'
 Moram jez povsod.
 Tud per vsaki kompaniji, 2)
 Na sedmíni 3) in gostiji 4)
 Moram jez na mizo prit'.

Vòda:

Kaj pa prida storiš
 Pjancam 5) vino ti?
 Kdor te preveč pije,
 Pamet clo zgubí.
 Kedar pjanci obnorijo;
 „To ti délaš,“ te dolžijo;
 Kak pa hočeš bit' gospód!

1) Skoz tečem. 2) Tovaršiji. 3) Pogrebšini. 4) Ohceti.
 5) Pilcam, pivcam.

Voda sim zapíti
 Zdrava bolj ko tí,
 Glava ne bolí.
 Z vodo kerstjo otročiče,
 Gledat' tam božje obličje;
 Jez gospá, ti nis gospód!

* * *

Meni saj ponujat'
 Se potreba ni,
 Kar na svetu raste,
 Vse me poželi,
 Rože, trava ino žito,
 Sadje da je rodovito,
 Mora voda pomočit'.

* * *

Vôda jez sim stara
 Per šest tavžent lét,
 Vino Noe vsadil,
 Ni te blo popréd,
 Sonce te je hotlo spečiti,
 Morla sim v pomoč pertečiti;
 Kak gospód ti moreš bit'?

Vino:

Voda, da češ biti,
 Bodi tí gospá;

Kdor me hoče piti,
 Modro naj ravná;
 Méro ima 1) naj to pravo;
 Z vodó mešat' me, je zdravo;
 Alj na mizi naj se stri!
 Nekoljko popravlena.

XXXV.

P u s t n a.

(Koroška.)

1.

Pojte noter v hišo k nam,
 Vunej jit ne véste kam;
 V jispi 2) je prijateljca
 Od popotnih ljublená.

2.

Merzel veter zlo breží,
 Voda bliskast led rodí,
 In persili mornarjá
 Rad prebivati domá.

3.

Gore vse se bélijo,
 In planine svétijo;
 V belim so obléčeně,
 Kakor bi v nebése šle.

1) Špoga. 2) Hiši, Rožan izreče v jispi.

4.

Volk perbežal je z planín,
 In pergazil do ravnín;
 Gmeten 1) hodi po veséh,
 Kér ne misli, da je gréh.

5.

V oknah rože rastejo,
 V nje seníce pikajo,
 In povabijo: „cibój!
 Ljubi moj še ti zapój!“

6.

Činkovec rad perčinka v vés,
 V veže 2) z vrabeam gré na plés,
 Kuram zernje zobleta,
 In brez straha skákleta.

7.

Perhtra 3) babā hodi zdaj,
 Kjér otrok se najde kaj,
 Bucne vampič z vilamí
 Tih, k so zlo nasitení.

8.

Po sanencu derkne se,
 Kamer hočeš, lahko gre,
 In krogule 4) žvenketò,
 Da popotni v stran bežó.

1) Lušten. 2) Lope. 3) Perhtra baba, ena pošast, od katere se na Koroškem perpoveduje, 4) šele.

9.

Pust je, kdo bi žaloval?
 Vsaki primi za bokál!
 Bog nam žegnaj, pijmo ga!
 Dobre volje vse veljá.

10.

Pojte noter v jispo k nam!
 Kaj bi vas še bilo sram;
 Tu smo volje židane,
 Sméh brez gréha kupi se.

11.

Nam prijatelca je péč,
 V zimi ljuba, žlahtna réč;
 Njej le hvalo spevamo,
 In zmejoč se gréjemo.

Jarnik.

XXXVI.

Kmetija bogatija.

(Štajerska.)

1.

Nar bogatejši mož je kmet,
 Naj ravn se čudno zdí;
 Ker dostkrat nima za odštét,
 Za silo groše tri;

Veselje pa, kdor prav spozná,
 Katerga kmet ima,
 Verjemi, da sam spoznal boš:
 On je prav bogat mož.

2.

Kraljevi grad se lisketá,
 Od srebra in zlatá,
 Kralj žlahtnih kannov dost imá,
 Kar hoče, se mu da;
 Na zlatim sedeži sedi,
 Krog njega se bleščí;
 Alj misliš, da je kmet sromák,
 Kér kralju ni enak?

3.

Prijatelj močno motiš se,
 Kér ne premisliš prav;
 Tud kmetič lih tak srečen je,
 Če priden je in zdrav.
 On svojo hišco preskerbí
 Z potrebnimi rečmi,
 In božjih darov je vesel,
 Katire je prejél.

4.

Bolj ko zlato mu blisketá
 Romeno sončice;
 Sreberni trak tud luna da
 Skoz kmetno oknice.

Miljonov kapelc se blišči
 Mu v rosi juterni,
 Krog hiše v žlahtnim cvetji vse
 Ledince pisane.

5.

Kralj godce, pevce si redí,
 Da mu prepevajo;
 Za kmeta jih pa Bog živi:
 Po gojzdih ptičke so.
 Prav zgodaj njemu pojejo,
 Budijo ga glasno;
 In ker na polje delat gre,
 Ga sprem'jo ptičice.

6.

Na večer za kraljevi god
 Sto tavžent lamp berlí;
 Alj kmetu, če ravní ni gospod,
 Miljonov zvezd gori.
 Prav sladko spanje njemu da
 Tud terda slamica,
 Alj kralj pogosto od skerbí
 Na perji slabo spí.

7.

Vsak priden kmet si perdobí
 Potrebniga blaga;
 Se lahko tiga veseli,
 Kar njemu Stvarnik da.

Če glešta le sto belih kron,
 Ze bogat sluje on;
 Alj kralj če lih milijone ma,
 Le malo se pozna.

8.

In kedar vmerjeta oba,
 Se v prah poverneta,
 Se kralj od kmeta ne pozna,
 Le čednost tam velja.
 Oh kako srečen kmetič je,
 Ki greha varje se;
 Če služi le Bogu lepó,
 On kralj v nebesih bo.

Jož. Lipold.

XXXVII.

Dobrovoljni kosci. 1)

(Štajerska.)

1.

Ze drobne ptičice pojò,
 Zapoimo tudi mi;
 Bogu naj čast in hvala bo,
 Katér nas vse živi.
 Noj Miha! ti zaspani ptič!
 Ne slišiš nič? clo nič?
 Fantiči vstanimo, tri slišal sim bit', 2)
 Vodirje nalijmo, in pojmo kosít.

1) Senoseki. 2) Klat.

2.

Poglej, naš sosed že kosí,
 Prav jasno nebo je;
 Zaspanci! da vas sram kar ni;
 Le berž vzdignite se.
 Noj Jurka! oj ti veli ptič,
 Ne poješ dones nič?
 Le koso zdaj v roke in hitro za njoj!
 Ledine so šroke; bo likof nicoj?

3.

Matevž nar gorši kosec je,
 Res glihe njemu ni;
 Glej, kak jo premiljonsko žge:
 Čuj koso, kak žviži!
 On pela, kakor turski mec,
 Le smuk! jo maha preč.
 Pa Boga zahvali za toljko moči;
 Glej, vsi smo se gnali, alj predi si ti.

4.

Nektir ima dosti moči,
 Pa ojstrit prav ne zna;
 Kosíša prav naravnal ní,
 Za to mu malo zda.
 Tomaž! pobrusi le kosó,
 Da prav zapela bo.
 Po tem jo spet reži prav gladko naprej;
 Junaku se košinja vstavljat ne smé.

5.

Kertin 1) in kam'nja zogni se,
 Da kose ne skerhtáš. 2)
 Prav hladna rosa dones je:
 Jelj Grega, moj pajdáš?
 Tam gospodarja zdaj poglej:
 Le berš naprej! naprej!
 Rad jesti in piti obilno nam da,
 Saj smo pokosili skor vsaki za dva.

6.

„Fantiči! dones pridni ste,
 Ne bil bi ne verjél!
 Iz čutare napijte se,
 Da vsaki bo zapél.
 Ti Blaže, dobro gerlo maš,
 Zasukati jo znaš.“
 Pač, z gerlam premorem dekličev devét;
 Pa skerhano 3) koso poojstril bom spet.

7.

Pomahali zdaj travo smo,
 Pred soncam kose skrí,
 Da škodovalo jim ne bo;
 Z vudirjov vodo zlij.
 Noj Grega! kar ne bodi tak,
 Ne bodi meglenják! 4)
 Ojstrila 5) poberi in pridi pod hrast; 6)
 Veselo zavukaj vsim koscam na čast.

1) Kertovcov. 2) Stôpiš. 3) Topo. 4) Meglenjak megleni človek, 5) Klepe. 6) Hrast alj dôb.

8.

Juhe! juhe! skončali smo,
 Dobili vina pít;
 Potica 1) se prilegla bo;
 Hočmo njo zdaj drobit'.
 Glej mati nam za likof da
 Plečeta dva, glej dva!
 Njej zdravje napijmo: Bog živi nas vse,
 Ki daja nam roso in lepo vremè.

9.

Mladenči, ne pozab'te vi,
 Da nosi smert kosó,
 Pokosili smo rože mi,
 Smert nas kosila bo.
 Le glejmo, da nas ne vloví
 Brez božje milosti.
 Tak z-hranil po smerti, kak žlahtno senó,
 Bo Oče nebeški nas v sveto nebó.

Jož. Lipold.

1) Potica, gibanca, povijača alj šartl,

XXXVIII.

Vesele ženjice.

(Štajerska.)

1.

Lastovce, škorjanci žvergolijo
 Svojo juterno molitvico,
 Drobnе ptičke zlobno nas budijo,
 Ko bi vedle, da na polje nam mudí se zlo.

2.

Klasje zrelo se nam že priklanja,
 Kakor vojsek žito romeni,
 Saj dovolj zavžile smo si spanja,
 Berzo z postle! najsi vsaka dobro serp zojstrí.

3.

Zdaj nad ječmen prvič se zakad'mo,
 Polj nad erž ino pešeničico,
 In ko snopje dergnit' 1) se privadmo,
 Hitro tud po ovsí, kakor v enim tuški, bo.

4.

Anča hiti, njiva je prostorna,
 Urša tud zadosti ne hití;
 Omahuje tovaršica borna,
 Nežni serp pač urno sem ter tje smučí.

1) Derzniti.

5.

Ktíra tak, ko Mica, zna ojstri?!

Le poglej, kak z kam'nam boskat zna.
Pač gorje ženjici naprej priti,
Ktéra v svojih rokah slabo zbrusen serp imá.

6.

Hvala Bogu! zgódej smo skončale,
Da bi vselej tako pridne b'le!
Pač se bojo matere smejale,
Kedar bomo zopet na romeno polje šle.

7.

Kedar tek življenja naš'ga mine,
Tud za nas posledna žetuv bo;
Le poštene bodimo dekline,
Da na dušni žetvi nam ne bode prehudo.

8.

Ljuljka bo skoz angele odbrana,
Kedar Kristus sodit prišel bo;
V večer ogenj veržena in žgana,
Žlahtno seruje pa v nebesih večno z-hran-
jeno. —

Jož. Lipold.

XXXIX:

Gorski ovčár.

(Štajerska.)

1.

Jez sim en kmétovski ovčár,
 Za mesto mi ni mar;
 Alj vonder le verjem'te mi:
 Moj stan me veselí.
 Jez svojo čedo že poznám,
 Na pašo voljno njo peljám,
 In v persih serce mi jigrá,
 Ko pred menó draplá.
 Juhé! na gori lepo je.

2.

Jez sebi čas perkrajšat znam
 Na paši, če sim sam;
 Zdaj vsedem se na gladko péč,
 Premislím mnogo réč:
 En tak, ko jez, pač vreden ni,
 Da Bog za njega tak skerbí;
 Sto tavženkrat mu hvalo dam,
 Da zdrave vude mam.
 Juhé! sam Bog skerbi za me.

3.

Teržánov in mestjanov ni,
 Dab' toljko srečni bli;

Ta krulov plazi se po tléh,
 Un slep je na očéh,
 In trekmu noč in dan ne da
 Počitka skerb, katero ma;
 Ovčar pa lahko sladkó spí.
 Juhé! kok meni dobro je!

4.

Medveda, volka in zverí
 Se bat' mi treba ni;
 Ta škode čredi kar ne strí,
 Se psa prezlo bojí;
 On široko grebenico ma,
 Osledit' tud prav ojstro zna,
 Je močen ino če kaj čút',
 Ga treba ni pošút';
 Juhé! on v bran postavi se.

5.

Za živež dober kruh dobím,
 Na mehkih rožcah spím,
 Za žejo mam clo na sprebirk
 Mleko alj hladen zvirik.
 Moj gospodar pa tud skerbí,
 Da mi obleko 1) naredí;
 Ne morem dost zahval't Bogà
 Za vse, kar meni da.
 Juhé! men' pač predobro je!

1) Oblačilo.

6.

In če bom star, alj pa bolán,
 Ne bom od hiše zgnan;
 Saj skerben sim, in čedi zvést,
 Znam slamjake tud plest'.
 Tud cokelce tak lehke strim,
 Da se nobenga ne bojím;
 In roka moja kocek stri,
 Da lépsiga kar ni.
 Juhé! sim mlad navučil se.

7.

Premagati se kar ne dam,
 Ker pukšico imam.
 Ko čeda mi na stran hití,
 Jo sprožim, da z - hruši.
 In ker damo jo zad peljám,
 Z njo góspodarju védet' dam:
 Juhé prav glasno sakričím,
 In pukšico spustím.
 Juhé! na cente gmetno 1) je.

8.

Le samo eno me bolí,
 Kar večkrat se zgodí,
 Da morem koj per čedi bit,
 Ne morem k maši prit';

2) Čez vse luštno.

Pa mislim: saj Bog dobro vé,
 Da to ovčár storít' ne smé;
 Klečím na gori, koljkar znam,
 Mu čast in hvalo dam.
 Juhé! saj vidi on sercé.

Jož. Lipold.

XL.

Dobrovoljn strelc.

(Štajerska.)

1.

Poprój ko se dení,
 Že strelc s pesami letí
 V planino ali v čeren lés,
 Veselo ko na ples.
 Kok hitro pse spustí,
 Veselo v gošo vsak zletí,
 Zdaj tu, pa tam zalájajo,
 Zverino 1) gonijo.
 Juhe! za pukšo prime roka,
 Po hribih glasno poka: pif, paf, puf.

2.

Postojni 2) zmoti se, ..
 Kjer strelc s pukšo serčno gre:

1) Divjino. 2) Orel, Adler.

In zvezde se začudijo,
 Ker njega vglédajo.
 Tud serna se bojí
 Višave strašne, kjér stojí,
 In kam pomeri z pukšico
 Zverine padajo.
 Juhe! Ker pukšo vzdigne roka,
 Po stermih skalah poka: pif, paf, puf.

3.

Ker strela zabučí,
 V berlogi medved se zbudí,
 In jelen misli v skali skrit',
 Kaj more le to bit' —
 Perleze tud lesjak,
 In misli, kaj je za en zjak,
 Da vsaka zvèr beží,
 Kok hitro zahruší?
 Juhe! od skale do potoka
 Germi in glasno poka: pif, paf, puf.

4.

Nar hitrej še zletí
 Iz gnezda zajc, ker zabučí,
 Vušesa ojstri sem pa taj,
 In misli na skriváj:
 „Oh kam bi se le djal,
 Dab' srotaj zdaj še živ ostál!“
 Zakaj po čemur on vstreli,
 Gotovo obleží.

Juhe! ker sproži pukšo roka,
Od strela strašno poka: pif, paf, puf.

5.

In strelca veselí,
Da vsaka zvér se ga bojí;
Alj tud Gospoda svojiga
Nad zvezdami imá.

Zdaj mlad je in vesel,
Alj najde ga Gospodov strel,
Zadene ga mogočna smert,
Na zemljo pade terd.

Juhe ne poje več, in roka
S pukšo več ne poka: pif, paf, puf.

Hašnik.

XLI.

Pravičen žold.

(Štajerska.)

1.

Oh máti! nikár ne žalujte,
Da mora vaš sin bit soldát;
Le Kristusov navk premišlujte;
In lahko bo vam za obstat'.

2.

On sam zapovedal je dati
Cesarju cesarjevo vse:

Potreba, vsak mora spoznati,
Soldatov deželi da je.

3.

„Kdor sina bolj ljubi, ko mene,
On vreden Zveličarja ni.“
To pravi sam Jezus vam, žene!
Če ravno se vam hudo zdi.

4.

Marija tud sinu rodila,
Pa voljno za tebe ga da;
Oh, da b' se od nje navučila
Podati se v voljo Bogá.

5.

Bog tebe vé bolj oskerbeti,
Ko sin, za katerim ječíš,
Domá zna zboleti in vmreti,
Iz žolda tud zdrav'ga dobiš.

6.

Če sin na Boga ne pozabi,
Na vojski zapušen ne bo;
Bog svoje na vojsko povabi,
In brani z mogočno rokó.

7.

Prav srečno patalje in boje
Marskteri bojak je prestál,
Je zdrav zopet najdil te svoje,
Je doma v Gospodu zaspal.

8.

Kak žalostno se okolj klati,
 Kdor žoldu nezvest vbeži!
 Konec hudiga mora jemati,
 In zravno še dušo zgubi.

9.

Mladenči! nikar se ne bojte,
 Če vam je namerjen te stan;
 Le serčno v tajistim obstojte,
 Vam venec vojaški bo dan.

10.

Doma tud veliko terpite.
 In vžitek se boren vam da;
 Tam hrano pošteno dobite,
 Dovolj erženjaka, mesá.

11.

Lepo vas bo tankaj častilo,
 Kar doma zaslužiti ni:
 Pošteno, lepo oblačilo,
 Katermu se serce smeji.

12.

Če tukaj vi hlapci zbolite,
 Ste hitro na poti ljudem,
 Zdravnika tam svojga dobite,
 In ste oskerbleni si vsem.

13.

Vojaki zdaj šole imajo,
 In kdor le ma glavo za to,
 Ga hitro zvučiti tam dajo,
 Da lahko gospod še on bo.

14.

Domá ti čepiš kakor kura,
 Nikamor po sveti ne greš,
 In tam ne preteče ti ura,
 Da nov'ga kaj vidiš in zvěš.

15.

Kdor zvesto cesarju tam služi,
 Svetinco na perse dobí,
 V nebesih si krono perduži,
 Če lepo pošteno živi.

16.

Vhajavci v berlogih tičijo,
 Na svetlo je priti jih sram;
 Hudobam na sveti zorijo,
 Peklenskimu brezdnu pa tam.

17.

Pod enim banderam na sveti
 Bojvavce za sveto nebó
 Sam Jezus nas hoče imeti,
 Le služimo njemu zvestó.

Jož. Lipold.

XLIII.

Zdihvanje po miru.

(Koroška.)

1.

Sladek mir! iz nebes pridi,
 Na nas žalostne poglej;
 Kri-prelivanje prejidi!
 Stóri našim révam kraj, 1)
 Pridi, vsliši naše prošnje,
 Razveséli naše dni,
 In vojskè oestro orožje
 Naj rijava rija sné. 2)

2.

Vuči kralje to ljubiti
 Vse, kar tebi zoper ni;
 Vuči ljudstva 3) brate biti,
 Naj per nas tvoj sad cveti!
 Poželenje prazne česti
 Zavoljo premáganja
 Z praham se imá pomesti
 V jamo t'ga zavérženja. 4)

3.

Vsmil', o vsmili se dežele,
 K'téra dolgo žé terpi;

1) Kréj. 2) Sni. 3) Folke. 4) V jamo smetja prazniga.

Daj, da bojo skor kraj mele,
 Réve, žalost in strahí.
 Nagni proč to pokončanje,
 Zveži vbijavca terdó,
 Žalost, milo zdihovanje
 Preberni v petjé sladkó! 1)

4.

Kjér bi mele rože rasti,
 Tam se le preljiva kri,
 Kjér ma sad raz drevo 1) pasti,
 So le mertvenske kosti.
 Koker snopje tam po gnivah
 Tukaj 3) mertličí ležô;
 Kmetji 4) v strahih ino v révah
 Preč od svojih hiš bežó.

5.

Glej en brater tam caguje,
 Ki je njemu brater vzét;
 Nevesta milo zdihuje,
 K je ji ženin k vojski vjét.
 Slišiš oča 5) plakováti,
 Nja sinu je vmoril meč;
 Mater črez hčeri jokáti,
 Kér je čest jim vzéta preč.

1) Naj bo milo zdihovanje V petje preobrnjeno.

2) Od dreva. 3) Temo. 4) Pavri. 5) Čuj očeta.

6.

Poglej, kjér to pokončanje
 Črez dolino se razdi,
 Prazne so goré vnanje, 1)
 V pašah tam živine ni;
 Tam je sjanje lih tej césti
 Od konjov podirjano;
 Vidiš dim iz vesi lésti,
 Slišiš štimo žalostno!

7.

Slišiš, kako smertna štíma
 Z černih gerlów erjoví,
 Polna ognja ino dima
 Z tavžent 2) ran vun teče kri.
 Vidiš pasti velke cale,
 Človek mori človeka!
 Kam se bojo pokopale,
 Tam ni par, ni britofa. 3)

8.

Ljubi mir! objiši vbóge,
 Na nas žalostno poglej,

1) Glej, ker se to pokončanje
 Črez doline razvali,
 Kone ima tam vinsko branje.

2) Jezar.

3) Glej jih pasti, ki so stali,
 Človek človeka mori:
 Kam se bojo pokopali,
 Par in britofa tam ni.

Reši nas od te nadloge,
 Prej-da bo življenja kraj! 1)
 Vsi te bomo čestili,
 Kér se bož nam vživlat nal,
 Tistiga črez vse ljubili,
 Ki te je z nebés nam dal.

Mih. Andreaš.

XLIU.

Kaj je vojske krivo. 2)

(Koroška.)

1.

Eno pésem hočem péti,
 Vsim prijatelam povéd'ti
 Nekatere uržohe
 Od te sedajne vojske.

2.

Le te uržohe jez najdem,
 Mislim, da si kar ne zajdem;
 Vender mislite samí,
 Alj so uržohi dro 3) tí.

-
- 1) Ljubi mir! objiši vboge,
 Od Boga z nebés poslan,
 Reši nas od te nadloge,
 Prej da bo svet pokončan!
- 2) Uržah. 3) Rés.

3.

Kér je slaba naša vera,
 Upanje, ljubézen vmira,
 Ponižnost bolna leží,
 Čistost tudi zdrava ni.

4.

Lakomnost, napuh, nečistost,
 Žertje, nid 1) in nevošlívost;
 Kar pa nar več hudiga:
 Da se tiga svet štímá.

5.

Hudobije in krivice
 To so vojske ojstre pšice; 2)
 Nepokoršna pa nar več
 Je za nas en strašen meč.

6.

To je vojsko porodilo!
 Toljko bratov pomorilo,
 Pokropilo je z kervjo
 Kakor dež černo zemljo.

7.

Kjér se te reči godíjo,
 Božjo jezo obudijo;
 Tam ne čudimo se mi,
 Če per vojski sreče ni.

1) Zavid. 2) Sulce.

8.

Le pregrého zapustímo,
 In k Bogu se povernimo,
 Naj nas vojske branil bo
 Z svojo mogočno roko.

9.

Alj nam bode Bog pomagal,
 Bo sovražnik obnemagal; 1)
 Ga požene božji strah
 Kakor veter droben prah.
 Mih. Andreaš.

XLIV.

Francoska vojska. 2)

(Koroška.)

1.

Kjé ste léta vi pokoja,
 Mirne léta, kam ste šle?
 Le od žolda in poboja
 Sliši ino vidi se.
 Na Francoskim se začelo,
 Dobro vé to vsaki sam;
 Kdaj, kako bo konec vzelo,
 To je celo skrito nam.

1) Hitro zcagal.

2) Zložena v žalostním leti 1793, kader so Francoski puntarji svojiga kralja Ludvika XVI. ino nja ženo Marijo Antoneto, sestro našiga rajniga cesarja Jožefa II. ob glavo djali.

2.

Oh! alj ni to dosti milo,
 Ti Pariz, 1) mestó hudo!
 Svojga kralja sí vmorilo,
 Kakor volk jagne mladô.
 Nam in sebi ste storili
 Mirniga življenja kraj; 2)
 Eden drugiga morili,
 Bog vé, kaj še bo naprej?

3.

Reve te ne obžaluje
 Le Francosko ino mi,
 Vsa Evropa 3) omaguje,
 Kér se ji hudo godí.
 Večni mora se serditi,
 Kér namesto nja česti
 Vidi gréh na gréh storiti,
 In poboljšanja nič ni.

4.

Radi bomo še spoznali
 Svojih grehov hudo zlo; 4)
 Dalej bomo v tistih spali,
 Hujši potlēj za nás bo.

1) Pariz, poglavitno mesto cele Francoske zemlje, ima 12 far, 39 cerkuv, 30,000 hiš, ino per 1,000000 prebivavcov.

2) Kraj, se izreče po enih krajih: krej.

3) Evropa, tajisti del sveta, v katerim mi prebivamo; šteje okolj 180 milijonov ljudi.

4) Zlo, to je hudo; za ta del molimo v sv. Očenaši:

Gréh je bil, in bode tepen,
 Saj to vsaki dobro vé;
 Z greham bode v pekel veržen
 Kdor se ne znebí ga prej.

Mih. Andreaš.

XLV.

Laudon 1) per Belimgradi. 2)

(Štajerska.)

1.

Oj stojaj, stojaj Beligrad!
 Za gradam teče r'deča kri,
 Za gradam teče r'deča kri,
 Dab' gnala mlinske kamne trí.

2.

Tam Laudon vajvoda stoji,
 Kervavi meč v rokah derži;
 On hoče méti Beligrad,
 In Tursko vojsko dokončat'.

„Reši nas od zlega.“ Alj kdo rajši hoče, zna tudi péti: Svojih grehov hudobo.

- 1) Laudon, imeniten ino slaven vajvoda cesarske vojske, se je posebno v Prajzovski ino Turski vojski skazal.
- 2) Beligrad, poglavitno mesto Serbske zemlje per iztoku Save v Donavo.

3.

Ošaben 1) Turk se mu smeji,
 In Laudonu tak govori:
 „Si prišel mene ti čestit,
 Alj prišel si zajce lovit?“

4.

„Ne pridem jez zajce lovit,
 Alj prišel sim tebe čestit.
 Z svinčanim' kuglam' te škropil
 In z černim pulfram bom kadil.“

5.

Cesarske pukše pôkajo,
 Se Turske gospe 2) jókajo;
 Cesarski bombe méčejo,
 Se Turki z Grada vléčejo.

6.

Glej! tak mogočen Laudon je
 Premagal vse sovražnike;
 In dokler Beligrad stoji,
 Naj slavo 3) Laudonu slovi. 4)

1) Napuhnen, prevzeten. 2) Frave. 3) Hvalo ino čast.

4) V letu 1789 je Laudon Beligrad dobil, alj zavolj Francoske vojske je to mesto spet Turkam padlo.

XLVI.

Mladenčam.

(Štajerska.)

1.

Mladenči! hočem vam zapet', alj k podučanju,
 Ker rad bi vas otel, ovarval še življenju;
 Že mnogiga — v mladosti smert posekala,
 In mnogim pa že svojo koso kazala,
 Da so slabeli — zboleli.

2.

Zognite grešne družbe se, katera vabi,
 Ko ptičar hostne gimpelce, mertvaško zgrabi.
 Oh družba ta — v nesrečo mnogiga spelja,
 Da sam ne ve — kam dnar in premoženje gre?
 Kam je zginilo — minilo?

3.

Lenoba in nevednosti so tudi krive,
 Da mošne prazne in brez dnarja vse plenjive;
 Vsaki lenuh — in brat njegov, potepuh
 Kovača sta, — ki sama sebi kujeta
 Srajco bolečo — nesrečo.

4.

Pa tud požrešnost in navadno pjančovanje,
 Ponočni truš, ino nesramno vlačuganje, 1)

1) Vesovanje.

To naredí — da človek vest, Boga zgubi,
 Zkoz ženski spol — in igro je že mnogi šel
 Ob premoženje — življenje.

5.

Boga se bati, je začetik vse modrosti,
 Za dobro vest skerbeti in za vučenosti!
 Kdor tak živi, — da lahko vselej mirno spí,
 Bo lahko pel — pomoči božje vselj vesel;
 Le to je sreča — nar veča.

Jož. Lipold

XLVII.

Mladim deklicam.

(Štajerska.)

1.

Deklice! hočem vam zapéti
 Od napične škodljivosti;
 Želim nevaršni vas oteti,
 Katero vam mladost protí.
 V mladosti ste ve rade lepe,
 In truplo rade lišpate,
 Za pravo srečo rade slepe,
 Za to nje ne dosežete.

2.

Nektira se za srečno šteje,
 Če le dopade vsim očém,

Slabost' pa svojih ne preseje,
 Ki zoperne so zlo ljudem.
 Tako per svoji vsi lepoti,
 Ki jo dobila od Bogá,
 Prehitro ocvetí na žvoti,
 In je od vsih zaveržena.

3.

Nektira preveč je štimana,
 Prepikra 1), premehkuževa,
 Per jedi, pjači razcartlana,
 V obleki vsa razvajena.
 Vsak moder se ji posmehuje,
 Ker vidi tak nališpano,
 Vsak pameten ji odkimuje,
 Zagledat' tako maškaro. 2)

4.

Ni kmetiška, ni gospodična,
 Ni purgarca, tud' ne gospa,
 Če ravno je v postavi lična,
 Je po obleki spačena.
 „Med katero ljudstvo se le štuli? 3)
 Planinska šoja? alj je prav?
 Le naj ji starost pérje spuli, 4)
 Boš videl zapastí rokav.“

5.

Nektira je pa preveč lena,
 Za snažnost druga ne skerbí;

1) Haklih. 2) Šemo. 3) Peršteva. 4) Spiple.

Nektira modra, kakor pena,
 Ki se na vodi razcedi.
 Marsktira preveč besedliva,
 Spet druga preveč avšasta,
 Le samo norcam dopadliva,
 In ni za modriga moža.

6.

Mladenčice! le pamet, pamet!
 Le pametno nosite se!
 Boljši je pamet, kakor žamet,
 Poštenje kinč 1) nar lepši je.
 Za žlahtnost serca si skerbite,
 Imejte prav pridne roké,
 Zastopne biti se vučite,
 Če hoč' te srečne bit' žené.

Jož. Lipold.

XLVIII.

Popotnica za sina.

(Štajerska.)

1.

Sin! nigdar ne zabi,
 Kedar tebe vabi
 Mlado ljudstvo prit':

1) Cir.

Alj za dnar jigrati,
Ljubke si jemati,
Alj pa vino pit'.

2.

Glej to trojno zvodi,
Mnogiga tak zblodi,
Da se ne zavé,
Dokler da nič nima,
Bos damo perkima,
In mu je gorje.

3.

Časno premoženje,
Zdravje in poštenje
On na prodaj da;
Čast na stran postavi,
Dušo tud zapravi,
In pozab' Bogá.

4.

Glej zgublen'ga sina,
Revniga capína,
Kaj mu dala slast?
Ljubke ga znorijo,
Sprav'jo ob erbijo,
Svinje mora past'.

5.

Šamsona vojšaka
Ženska stri sromaka,
Da oči zgubi.

Holofernez pije,
Ino Judit vbije
Njega v pjanosti.

6.

Ljudstvo je jigralo,
Rajalo, smejalo
Noetu se je;
Alj za hudobije
Ljudstvo vodo pije,
Potonilo 1) vse.

7.

Sínko z Bogam hodi,
Angel tebe vodi,
Glej pravice pot:
Čisto vest ohrani,
Hudimu se brani,
Srečen boš povsod.
Jož. Lipold.

1) Potopilo.

XLIX:

Nedolžnost.

(Štajerska.)

1.

Nar lepši veselje
 Nedolžnost nam da;
 Nam slajša življenje,
 Po rožcah pelja.
 Prelepo se sveti
 Srebro in zlató,
 Še lepši nedolžno
 Je serce mlado.

2.

Veselo po drevji
 Golobčik ferfrá,
 Veselo po trati
 Jagniče skaklá;
 Pa lepši še terka
 Nedolžno sercé,
 Ne vé za terplenje,
 Ne grenke zolzé.

3.

Glej, sončice sije
 Nedolžnim lepó,
 Nar lepši se sveti
 Od zvezdic nebò;

Nedolžnosti roža
 Še lepši cvetí,
 Se nar bolj prijazno
 Nedolžnim smeji.

4.

Pregrešno veselje
 Nam serce kazi,
 Napravlja terplenje,
 Življenje grení.
 Podobno je kači,
 Ki pisana vsa
 Vsmertliviga strupa
 Pripravljen'ga ma.

5.

Posvetno veselje
 Se staja ko led,
 Hitrejši ko rožic
 Popada mu cvet;
 Le ternje bodeče
 Mladenču pustí,
 In vleče pod zemljo
 Tud' mlade kostí.

6.

Če hoče skušnjava
 Omotiti nas,
 Poslušajmo takrat
 Svoj znotrajni glas.

Rudeče obrača
 Se lice na smeh,
 Alj angel varh kliče:
 „Nikár, to je greh!“

7.

Tak hočmo varvati
 Se greha zvesto,
 Da serca hudoba
 Omam'la ne bo.
 Naj angel varh z nami
 Veselje ima,
 Nas lepo po poti
 V nebesa peljá.

8.

V nebesih tam čaka
 Že angel na nas,
 Kjér gleda veselo
 Očeta obráz.
 Iz lilje prečiste,
 Ki večno cvetí,
 Nam spleta on krono
 Nebeške časti.

Krumpak.

L.

Z v e z d a m.

(Stajerska.)

1.

Tam na nezmernim nebi
 Se zvezde svetijo,
 In lepe navke tebi
 O človek! pravijo.
 Povzdigni le od zemlje
 K nebesam rad oko;
 Ti svet veselje jemlje,
 Bo tam povernjeno.

2.

Ve zvezde ljubeznive
 Prijazno svetite,
 In med zelene njive
 Me z hiše vabite;
 Oh rad se k vam oziram,
 In hvalim Stvarnika,
 Ki od začetka zméram
 Prelepo luč vam da.

3.

Sreberno luč prijazno
 Vam Stvarnik je prižgal,
 Po nebi vas je razno
 Ko rožice nasjal.

Vsaki po njenim mesti
 On pot odkazal je,
 In vse po svoji cesti
 Se čudno sučete.

4.

Pa tud za nas na sveti
 Ostaje prave ni;
 Za večno le skerbeti,
 Zveličar nas vuči.
 Oj zvezde brez števila!
 Nad vami je moj dom,
 Ker duša se ločila,
 Nad vas povzdignem bom.

5.

Zatorej rad ponoči,
 Ker vsaka stvar zaspí,
 Se sonce od nas loči,
 Večerna prisvetlí:
 Vas zvezde ogledujem,
 K' ste mi prijatelce,
 V nebesa rad zdihujem,
 Kjer pravi dom moj je.

II.

Praznik za delavnikom.

(Štajerska.)

1.

**Preljubi praznik prišel si,
Kak se te veselím!**

**Počitek si prinesel mi!
Lehko se ohladim.**

**Tud žvinca se ga veseli,
In hvali Stvarniká,
Ki tudi nje pozabil ni,
Da bi počivala.**

2.

**Kak dober večni Oče je;
Oh da bi bil spoznàn!
On v šestih dneh je stvaril vse,
Počival sedmi dan.**

**In sedmi dan si je izbral,
Da bi počivali;
In ga je nam za praznik dal,
Dab' njemu služili.**

3.

**Veliko moram scer terpet',
Pogosto se putím;
Kaj hočem srotej pa začet'?
Vse voljno preterpim.**

Saj vse en časek le terpi;
 Za tim življenjam tam
 Se začne v dolgi večnosti
 Tud večer praznik nam.

4.

Tam bomo vsi počivalí,
 Delavnik tam nehá;
 In vsak delavec zadobí
 Plačilo tam domá.

Tam per Očetu ljubimu
 Bom tudi jez vesel,
 Plačniku tam pravičnimu
 Bom večno hvalo pél.

Slomšek.

LII.

Veselja dom.

(Štajerska.)

1.

Preljubo veselje, oj kje si doma?
 Povéj, kje stanuješ, moj ljubček serca?
 Po hribih, dolinah sa tebo hitím,
 Te vidéti hočem, objeti želim.

2.

Te jiščem za mizoj, kjer dobro jedò,
 Na plesi per godcah, kjer sladko pojó;
 Alj prav'ga veselja na rajanju ni,
 Pijance, plesavce veselje beží.

3.

Te jiščem po polji, kjer rožce cvetò,
 Po logi zelenim, kjér ptičke pojò,
 Pa ptičke vesele in rožice vse
 Le majo veselje za mlado sercé.

4.

Poslednič veselje še le osledím,
 Na veško ledinco perdirjam za njim;
 Glej, tamkaj z otroci prijazno igra,
 Jim kratek čas dela, per njih je domá.

5.

Oh blažene leta nedolžnih otrók,
 Vi mate veselje brez težkih nadlòg;
 Oh kako vas serčno nazaj poželim!
 Alj vi ste minule, zastoju se solzím.

6.

Le eno veselje še čaka na me
 V presrečni deželi, kjer mlado je vse;
 Terplenje v tajisto deželo ne zna,
 Le tamkaj je pravo veselje domá.

Slomšek.

Te jsičen po polji, kter voče cveto,
Po logi zelenu, kter buče pogo,
Pa puka vesle in voče vso
Le majo veselje za mlado serce.

Postledni veselje se le osledin, ker il
Va vesko leduno, kterigam za njim;
Glej, tankaj a otroci prijavno igri,
Tim kratak čas dela, por njih je doma.

Oh blaženo leta nedotnuh otrok,
Vi mato veselje brez teklih nalog;
Oh kako vas sereno naxaj hočelim!
Alj vi ste minule, zastaja se solzim.

Le eno veselje še čaka na me
V presrečni doželi, kter abado je vse;
Trepčenje v rajsko deželo na znan
Le tankaj je pravo veselje doma.

Resnice v pravlicah.

Rešnice v praxi

131
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100
101
102
103
104
105
106
107
108
109
110
111
112
113
114
115
116
117
118
119
120
121
122
123
124
125
126
127
128
129
130
131
132
133
134
135
136
137
138
139
140
141
142
143
144
145
146
147
148
149
150
151
152
153
154
155
156
157
158
159
160
161
162
163
164
165
166
167
168
169
170
171
172
173
174
175
176
177
178
179
180
181
182
183
184
185
186
187
188
189
190
191
192
193
194
195
196
197
198
199
200
201
202
203
204
205
206
207
208
209
210
211
212
213
214
215
216
217
218
219
220
221
222
223
224
225
226
227
228
229
230
231
232
233
234
235
236
237
238
239
240
241
242
243
244
245
246
247
248
249
250
251
252
253
254
255
256
257
258
259
260
261
262
263
264
265
266
267
268
269
270
271
272
273
274
275
276
277
278
279
280
281
282
283
284
285
286
287
288
289
290
291
292
293
294
295
296
297
298
299
300
301
302
303
304
305
306
307
308
309
310
311
312
313
314
315
316
317
318
319
320
321
322
323
324
325
326
327
328
329
330
331
332
333
334
335
336
337
338
339
340
341
342
343
344
345
346
347
348
349
350
351
352
353
354
355
356
357
358
359
360
361
362
363
364
365
366
367
368
369
370
371
372
373
374
375
376
377
378
379
380
381
382
383
384
385
386
387
388
389
390
391
392
393
394
395
396
397
398
399
400
401
402
403
404
405
406
407
408
409
410
411
412
413
414
415
416
417
418
419
420
421
422
423
424
425
426
427
428
429
430
431
432
433
434
435
436
437
438
439
440
441
442
443
444
445
446
447
448
449
450
451
452
453
454
455
456
457
458
459
460
461
462
463
464
465
466
467
468
469
470
471
472
473
474
475
476
477
478
479
480
481
482
483
484
485
486
487
488
489
490
491
492
493
494
495
496
497
498
499
500
501
502
503
504
505
506
507
508
509
510
511
512
513
514
515
516
517
518
519
520
521
522
523
524
525
526
527
528
529
530
531
532
533
534
535
536
537
538
539
540
541
542
543
544
545
546
547
548
549
550
551
552
553
554
555
556
557
558
559
560
561
562
563
564
565
566
567
568
569
570
571
572
573
574
575
576
577
578
579
580
581
582
583
584
585
586
587
588
589
590
591
592
593
594
595
596
597
598
599
600
601
602
603
604
605
606
607
608
609
610
611
612
613
614
615
616
617
618
619
620
621
622
623
624
625
626
627
628
629
630
631
632
633
634
635
636
637
638
639
640
641
642
643
644
645
646
647
648
649
650
651
652
653
654
655
656
657
658
659
660
661
662
663
664
665
666
667
668
669
670
671
672
673
674
675
676
677
678
679
680
681
682
683
684
685
686
687
688
689
690
691
692
693
694
695
696
697
698
699
700
701
702
703
704
705
706
707
708
709
710
711
712
713
714
715
716
717
718
719
720
721
722
723
724
725
726
727
728
729
730
731
732
733
734
735
736
737
738
739
740
741
742
743
744
745
746
747
748
749
750
751
752
753
754
755
756
757
758
759
760
761
762
763
764
765
766
767
768
769
770
771
772
773
774
775
776
777
778
779
780
781
782
783
784
785
786
787
788
789
790
791
792
793
794
795
796
797
798
799
800
801
802
803
804
805
806
807
808
809
810
811
812
813
814
815
816
817
818
819
820
821
822
823
824
825
826
827
828
829
830
831
832
833
834
835
836
837
838
839
840
841
842
843
844
845
846
847
848
849
850
851
852
853
854
855
856
857
858
859
860
861
862
863
864
865
866
867
868
869
870
871
872
873
874
875
876
877
878
879
880
881
882
883
884
885
886
887
888
889
890
891
892
893
894
895
896
897
898
899
900
901
902
903
904
905
906
907
908
909
910
911
912
913
914
915
916
917
918
919
920
921
922
923
924
925
926
927
928
929
930
931
932
933
934
935
936
937
938
939
940
941
942
943
944
945
946
947
948
949
950
951
952
953
954
955
956
957
958
959
960
961
962
963
964
965
966
967
968
969
970
971
972
973
974
975
976
977
978
979
980
981
982
983
984
985
986
987
988
989
990
991
992
993
994
995
996
997
998
999
1000

P u š a v n i k.

Že dolgo let pušavnik je prebival
V pušavi, imel je samotni kraj;
Na terdim kamni mirno je počival,
Zamenjal časen svet za večni raj.
Korence in studenčno vodo vžival,
Ni šel v zapušeni svet nazaj;
Nja skerb je bila le Bogu služiti,
Se dobriga Očeta veseliti.

Že začne njemu glava siva biti,
Že prišla jesen je njegovih dni;
Zdaj začnejo se misli mu kaliti:
Alj vender Bog za svet še kaj skerbí,
Ker mora pošteni tolikokrat nositi,
Kar mu krivičnih hud'ga navalí?
Previdnost božjo tuhtati poskuša,
Zavupanje v Boga pa nja zapuša.

In ravno kakor v čisti se jezери
Presvetlo sončice svetli lepò,
In dokler voda še stoji per miri,
Se hribi in drevesa vidijo;

Pa naglo se podoba vsa razširi,
 Če fantič kamen v vodo vergel bo:
 Tak se pušavniku serce razmaja,
 In dušni mír njegov'mu sercu vhaaja.

Ves nepokojen, ker mu ni po volji:
 „Zakaj, neumnež! reče, med ljudi ne
 grem?”

Veliko človek zvé v posvetni šoli,
 Po sveti sprašat' hočem, kar ne vem.
 Pušavo zapustim in grem po polji,
 Da, alj je Bog še? med ljudmi prav zvé.“
 O svitu vstane, vzeme paljco v roke,
 In v mraku hribe zapusti visoke.

Že daleč zadi so domače vrate,
 In zginil je za njim samotni kraj,
 Približa se po rosi lepe trate
 Prav žal mladénč, ter ga dohaja zdaj.
 „Noj! Bog vas primi stari brate!
 Pohvalen bodi Bog!“ Amen na vekomáj!
 Tak sta pozdrav'la se, in berž spoznala,
 Tovarša se na dalni pot podala.

Za soncam hladen večer zdaj prihaja,
 Za drévjam dolga senca že stoji,
 Še hladna rosa rožice napaja,
 Zdaj beli grad pred njima zabliši.
 Na hribci žlahtno drevje grad obdaja,
 In tukaj njima prenočit' diši.

Slušavniki so že na pragi stali,
 Popotna vsi prijazni v grad peljali. —

Gospod grašinski nju zagleda priti,
 Na ravno nju k večerji sam peljá;
 Jedí se miza vidi zlo šibiti,
 In razsvetlena stena blisketá.
 Za mizo moreta se posaditi,
 In vina zlat bokál se njima da.
 In ker je ura polnoči odbíla,
 Sta gospodarju lahko noč zročila.

Minula noč; začelo se deniti,
 Razlivala po hribih zarja se,
 Slovó sta vzela, notla se muditi,
 Že daleč grad za njima vidi se.
 Prijazno začneta zdaj govoriti,
 Kak bogat gospodar in dober je,
 Pušavniku mladenč bokal pokaže,
 In da ga je gospodu vzel, ne laže.

Ravn kakor videl kačo bi ležati,
 Ki zravno pota na svoj rop preží,
 Pušavnik dalj ne vupa se podati,
 Clo za življenje svoje se bojí;
 Mladenča si ne vupa sam strahvati,
 Na stézi ves prestrašen ostermí.
 „Gerduh je tak, ki more to storiti!“
 Tak misli, pa ne vupa zgovoriti.

Zdaj pride huda ura, grom vrezava,
 Vihar po cesti v krogo prah verti,
 Naproti njima hud oblak priplava,
 Iz hribov se povodnja pervali.
 Že črna noč se njima približava,
 Hitita v grad, pred njima ki stoji.
 Pa vratarica nju je dalj gonila:
 „Poberta se, ne bota tu nočila.“

Zdaj odpre njima, ker sta le prosila,
 Gospod v komoro gerdo nju peljá;
 Vsa stena črna in vkajena bila,
 In ker sta lačna ino žejna bla,
 Prinese njima kiselce, da b' pila,
 In iz omare kruha plesnovega.
 In berž ko jela jiha prenehati,
 Se reče njima tisto noč pobrati.

Vsa žalostna se morta dalj podati,
 Ker nju hudoben mož ne prenoči,
 Mladenč pa začne mu bokál dajati,
 Njemu, ki njih čez noč ne obderži.
 Nevsmilenca z bokalam obdarvati,
 Dobrotniku ga v miru pustil ni:
 Nevoljen ves pušavnik le zdihuje,
 In serd se njemu v serci povzdiguje.

Ne ve se vbogi starček kamo djati,
 Kar vidi, se mu vse na robe zdi,
 „Dobrotniku bokál skrivaj jemati,
 Če je to prav, on v sercu govori,

Pa dones tega skopca obdarvati,
 Tak tudi Bog pravičen ne živi.“
 Če ravno so mu te reči naznane,
 Tovarž mladenčov vender še ostane.

Veliko pota sta že spet storila,
 Že drugi dan se začne zopet mrak,
 Svetloba nju na poti zapustila,
 Počivat' si želi na večer vsak.
 Na strani sé je hišca zasvetlila,
 Prek hoste vdarita na hišen prag,
 Kraj dobrove tam hostnikar 1) prebiva,
 Življenje mirno z svojo ženko vživa.

Pušavnik se le z straham približuje,
 Še vé, kak nju je gerdež un sprijel,
 Na pragu, kaj bi storil, premišluje,
 Že njima forštnar je na proti šel.
 Lepo pozdravlja in razveseluje
 Popotnika, ter je besedo vzel:
 „Postreči vama imam poželenje,
 „Pa slabo le je moje premoženje.“

Z veseljam ženka ročno v kuhinjo teče,
 Večerjo dobro njima naredit,
 Kapuna pitanga zaklati reče,
 In vinca zrelega bokal nalit,

1) Forštnar, jagar,

Nobeden pretečenga zmislit' neče,
 Ker se prav dobro začneta gostit'.
 Veselo per večerji čas jim zgine,
 Z večerjo tud dvanajsta ura mine.

Pa zgodaj sta popotnika spet vstala,
 Nobeden zakonskih se ne zbudi,
 Zravn' maliga otroka sladko spala,
 Edini sin, ki v zibeli leži.

Alj preden sta se ptujca proč podala,
 O joj! mladenč otroka zamori.
 Prepaden zdaj pusavnik ves trepeče,
 Prestrašen on s mladenčam hitro vteče.

Le nagloma pravici ojstri vjiti,
 Je mislil starček, zdaj potreba je,
 Se hitro v bližno gošo dobro skriti
 Pušavnik urno za mladenčam gre.
 Alj pot se začne njima zdaj zgubiti,
 V samoti kam podat ne vesta se.
 Vsa plaha na razpotji obstojita,
 Vgrešiti pravi pot se zlo bojita.

Zdaj pride vbožec, ino nju zaverne,
 Pokaže pot, pred njima se podá;
 Prelepo polje se jim zdaj razgerne,
 Črez velik potok skrita berv peljá.
 Mladénč iz berve vbožca v vodo zverne.
 Že vtaple se, ker plavati ne zna;

„Pomagajte!“ še enkrat on zavpije,
In v globočino voda ga zakrije.

Več jeze zdaj ne more pokročati,
Pušavnika je že premagalo;
Krivice toljke noče zamolčati,
Serdito zakriči: „Oj ti hudo — —“
In omolči — zakaj lepo obsjati
Mladenča svetli žarki zdaj začno.
Da angel je — človeška le podoba,
To priča zdaj mladenčeva svetloba.

Pušavnik se začudi in poniža,
Prikloni se, poklekne in molči;
Poln svete groze se pred njim pokriža,
Na to nebeški Seraf govori:
„Ne boj se me! naj tebe Bog previža,
Da ztuhtat nja modrost mogoče ni
Človeku, k' se ne more sam spoznati;
Za to je hotel mene h teb' poslati.

Vse, kar storit' me vidil si od kraja,
Če ravn' po tvoji glavi vse ne gre,
Po božji volji vender vse izhaja,
In zadnič za človeka dobro je;
Naj serce torej mirno ti ostaja,
Zavupaj in prepusti Bogu vse.
Kar pamet tvoja ne vé razumeti,
Previdnosti naj božji oskerbeti.

In preden hočem tebe zapustiti,
 Poslušaj me, zakaj sim vse to stril:
 „Gospód ob zlat bokal je moral priti,
 Ker je le svoje hvale lačen bil;
 Skoz škodo se je moral navučiti,
 Da bo dobrote le skriváj delil.
 S ljubezni od te dôbe le postreže,
 In si nebeške slave venec veže.

„Nevsmilencu, ki naj še prenočiti
 Se vsmilil ni, sim pustil zlat bokál,
 Da je začel skoz to bolj vsmilen biti;
 Popotniga ne bo z pod strehe gual.
 Svojevólji hotel sina lovc pustiti,
 Prestrašen hudodelec bi bil postál,
 In starše veči žalosti varvati
 Poprej je morla dete smert pobrati.“

„Berača so razbojniki najeli,
 Še le to noč pošteno vés požgát',
 Za to so ga poprej valovi vzeli,
 Pravično vés nesreče ovarvat'.
 Vižarstva božja soditi ne želi,
 Po videsu té sodba zna goljfat',
 Modróst Očetova tud iz nesreče
 Dobrote naredí veliko večé.“

Nebeščan zgovóri, in že obdaja
 Nebeška zarja ga; se posloví,
 In spet nazaj v nebeško luč odhaja.
 Prepričan pa, da Bog za vse skerbi,

Pušavnik gre v samoto svojga kraja.

Ponižno moli on vse žive dni:

„Kakor v nebesih, tak na zemlji zgodi
Se tvoja volja, ki vse modro vodi!“

Urek.

II.

S t a r k o n j.

(Štajerska pravlica, 1)

Ha! ha! en mladi žrebec herže,

In v sred med konjami stoji;

Vse štiri bistro višek verže,

In konje tak nagovori:

„V začetki, ja! nas je natura

Postavla proste 2) sem na svét,

In zdaj se človek z nami gura:

Alj je to smel od prvih lét?“

*

„Predstarši naši so hodili

Kde, 3) kda in kod je kateri htel,

Zelene kerme 4) so si vžili:

Alj jim je to kdo branit' smel?

Od njih nobeden kar ni služil,

Nobeden ni naprežen bil,

1) Basen. 2) Fraj. 3) Kjér. 4) Piče.

Nobeden vlačil, ali plužil,
Nobeden z gajžló žlak dobil. 1)

*

„No mi, oh mi! fuj sram nas bodi!
Smo hlapci? ne! še slabši smo;
Nas sedlo ino homot glodi,
Za to nas še pretépajo.
No komu, komu smo pokorní?
Človeku! kaj pa človek je?
Je človek, alj smo mi ti zgorni?
Vas prosim, brati, sodite.“

*

„Mi smo tak lepi od nature,
Tak lep ni človek, kakor mí;
On gerdo gre po dvéh, ko pure, 2)
Po noč ne vidi kaj z očmi.
Se zemlja, kader on postopi,
Tak močno strese, kak da mi?
Kda njemu duh iz nosa sopi,
Kak' se iz našiga kadi?“

*

„Poglejmo se, kak nas vse cira —
Vse — vuha, grive, glava, hod;
In človek — on nas pa regira,
Zdaj je pa on čes 3) nas gospód!

1) Tepen bil. 2) Kure. 3) Krez, črez.

On nam na herbet sedet ide,
 Da z kom se bojovati ma,
 In če premaga, nazaj pride,
 Vso čast, le sebi, nam ne da.“

*

„Čast, ktero ma, mi njemu damo,
 Ja njemu, da nje nima sam;
 Ktér lon pa mi od njega mamó?
 Kak on dobrote plača nam?
 Za štrange k plugi nas pripreže,
 Alj vozi z nami k verhi gnoj;
 Še z gajžlo poka, in zareže;
 „Presneta merha, ne postoj!“

*

„Oj brati, rešte se hlapčije!
 Naš pervi rod je prosti bil;
 Pa človek polni ciganije
 Pod se nas je v oblast dobíl.
 Kak lahko bi, če v kup deržimo,
 Nam z njega rok se rešit b'lo!
 Pravico tak nazaj dobimo:
 Kaj men'te?“ — vse molčí na to. —

*

Vsi konji praskajo 1) z nogami
 Od vel'ke jeze črez en čas,
 „Če méniš da bo boljši z nami,
 Se spuntat ćemo,“ 2) je vsih glas.

1) Beršejo. 2) Hočemo.

En sam, že sivec, 1) glavo trosi,
 Iz starih pluč odkašla si;
 Zdaj herza, da ma muhe v nósi,
 Naprój se ríje, govori.

*

„Ja, rés je, res! kar žrebec reče:
 Da je naš rod bil nekda prost;
 Pa čas, kter bil je, zdaj ne teče;
 Do njega je en dolgi most.
 Nevarno je po totim jíti,
 Pod nami se podreti zna.
 Vam puntarija most če 2) biti?
 Oh, glejte, da vas ne speljá.“

*

„Mi vel'ko moč v kopitalh mamó,
 Vse z njimi ob tla vèržemo;
 Pa fantji! moč če mate samo,
 Vas ona h cili spravlja bo?
 Zaneste se na njo; kak čéte
 Zastopnost — ona nam falí,
 In toto človek ma, kak véte; 3)
 On je za to gospód, ne vi.

*

„Kdo stavi, in popravlja štale
 Za vaše stanje, 4) in da vas

1) Starec, star konj. 2) Hoče. 3) Veste. 4) Stan-
 vanje, prebivališče.

Kdé ne bi hudobije klale,
 Ne volk, ne toča, sneg, ne mraz?
 Kdo v zimi vas pred gladam brani,
 Kdar ona zemljo vso vmorí?
 Kdo vam za žejo vodo z-hrani,
 Kdar vse potoke led vsuší?“

*

„Kdo, kdo, vas snaží? 1) kdo vas vračí? 2)
 Kdar blatni, alj nezdravi ste?
 Kdo vam pomaga, da vas tlačí
 Nesreča, naj je, kakšna je?
 Kdo vam tak lepi oves pova?
 Kdo z trave vam seno suší?
 Pojéte staro kermo, nova
 Pred vami v jaslach že leží.“

*

„Sapstójn vi reje ne dobite,
 Za njo res date svojo moč,
 Pa ktero moč per njoj zgubite,
 Poverne ona vam drugóč.
 Kar sama moč vam vstan ni dati,
 To vam človečja pamet da;
 Le z njó vas človek zna ravnati,
 Kak svojo moč vsak nucat ma.“

*

„Štímanje vaše je prevzetno;
 Ja človek část od nas dobí,

1) Čedi, puca. 2) Zdravi.

Pa on (če lih vam ni verjétno)
 Vam vekšo da, kak njemu ví;
 Čast, ktero on ma, z vami tala,
 Da, kjer on je, vi tudi ste;
 Stan njegov hiša, vaš je štala,
 Pa ste pod strehoj, kak on je.“

*

„Za svoj počinek 1) ma nedelo;
 Kaj? nimate vi tudi njo?
 On vas ne pelja taj na delo,
 No reče: „Dons počinek bo.“
 On vam postreže, vi pa delo
 Opravit' mate, kak želí:
 Alj ni življenje to veselo?
 Ne bod'te, brati, puntarji!“

*

In ta beseda v serce segne, 2)
 In konji vsí potihnejo,
 In vsaki z nogó zdaj potegne
 Na znamenje, da prisegli so
 Človeku tak pokorni býti,
 Da prav za nje in njega bo,
 No terdno v glavo si zabiti,
 Kak puntarji nesrečni so.

*

Podložnik! v serce si zapiši,
 Kaj stari sivec te vučí:

1) Počitek 2) Seže.

„Prost biti si nikdar ne jiši,
 Če jišeš, tak nesrečen si.
 Sam Bog gosposko je postavil,
 In dal čez tebe ji oblast,
 Dab' svoje sreče ne zapravlil,
 Ji daj pokoršno ino čast.“

Leopold Volkmer. 1)

III.

Železo ino kladvo.

1.

Enkrat je železo milo
 Se nad kladvam potožilo:
 „Nehaj mene tak kovát',
 Saj sim tudi jez tvoj brat!“

2.

„Kaj me bodeš tak tožvalo!“
 Je k železu kladvo djalo,
 „Kaj se jeziš nad menój,
 Saj terpím tud jez z tebój!“

1) Die lehrreichen Dichtungen und Lieder dieses hochverdienten Mannes sind vom rühmlichst bekannten und für unsere slowenische Literatur besonders verdienten Priester Hrn. J. A. Murko gesammelt, und unter dem Titel: Leopolda Volkmera Fabule ino Pesmi, in der Ferstl. Buchhandlung bei Joh. Lorenz Greiner, Graz 1836 erschienen; worauf man durch Einschaltung dieses daraus entnommenen Stückes die Freunde der slow. Literatur aufmerksam zu machen wünschet.

3.

Nič pregerdo ne iméjte,
 O gospoda! vboge kmete: 1)
 Na železo mislite,
 Da ste ene matere.

4.

Vbogi kmetji! poterpíte,
 In na kladvo se spomnite:
 Kak z železam to terpí,
 Tak terpijo z vam' oní.

Slomšek.

IV.

D e r v à r.

Nek kmetič tam v gojzdi terd dob 2) razsekava
 In k slednimu mahu zdihuje, mermrá:
 „Oj koljka je vender za kmeta težava,
 Da vedno toljk' truda nas eden imá.
 Kak moram se srotej prevbogi putit',
 Oh da bi zamogel kdaj bogat jez bit'!“

Zdaj zal'ga mladenča pred sebo zagleda,
 Ves belo oblečen ma palco zlatô;
 Vesela je nja pozdravljenja beseda:
 „Bog sprími te, revež! se vsmiliš mi zlo.“

1) Pavre. 2) Dob alj hrast.

Izvolj si, kar tvoje serce poželi,
Vse naj se zdaj tebi po volji zgodi!“

Zdaj kmetiča strah ino groza obhaja,
On misli in misli, kaj hoče prosít’;
Perljudno on kapco na glavi le maja,
Priklanja in pravi: „Če res smem prosít’,
Oj ljubček nebeški! tak prosim, naj bo —
Karkolj se doteknem, prav čisto zlató.“

„Sim mislil, smehlaje mu fantič zdaj pravi,
Da bodeš si norček kaj boljšiga zbral;
Pa naj bo, da bode ti enkrat po glavi,
Kar prosiš, to naj se zgodi od sehmal.“
Dotakne se kmeta z palčico zlató,
In zgine. Za njim se zasveti lepó.

„Čast, hvala Bogu! zdaj bogat sim po volji,“
Kmet pravi, in zdajci tud skušno stori;
Poprime zdaj vejo — ni mislil nikoli,
In že se mu v roki lepo zasvetlí.
Vse, kar je per veji prirašeno blo,
Per priči postane nar lepši zlató.

„Oj da te, poglejte! to pač je veselo!
Prešembrajte, note, zdaj pač zdaj, no no!
Zdaj naj dokonča le kdo drugi to delo,
Jez pojdem kar spotam na ravnost damò.
Ne bom se ne dalej več tukaj putíl,
Saj truda zadosti sim si že zavžil.“

„Le čajte! do zdaj sim se vbijal z dervnico,
 Sim stradal, kervave tud žule dobil,
 Od zdaj pa pečenko, klobase, potico
 Bom vsáki dan jedil, in vince bom pil;
 Koj zdaj še svoj zmesen kruh bom podrobíl,
 In zadnokrat z verča se vode napíl.“

Povzdigne svoj verček, veselo poskočí —
 Pa — ovbe! kak težek je — kak se svetlí!
 O joj! nja suh jezik kar kapla ne zmoči,
 Ker v zlato se njemu tud voda sterdí.
 Zdaj kruha pergrizne — o joh in gorjé!
 Na zlatimu kosi si vlomi zobé.

„Gorje mi — zdaj stoka, kaj hočem storiti?
 Kaj mislil neumnež sim lakomn zlatá!
 Ne morem si z zlatam gladu ukrotiti,
 Tud žeja se z zlatam vtolažit ne da.
 Oh! kaj mi pomaga zdaj vse to zlató?
 Kar mislil sim srečo, zdaj moja smert bo.“

Zbudí se zdaj kmetič v veliki bridkosti,
 Pa vid' da senjalo se njemu je le;
 Pa vender Boga on záhvalit' zadosti
 Ne more, poskusit' da dal mu to je.
 „Pač rajši do smerti sim reven dervár,
 Je djal, ko pa taki nesrečen zlatar.“

„Te senje prepíčale so me zadosti,
 Kak dober je Bog, da človeku ne da

Vse, kar poželi; nekateri bi v norosti
 Si vošil za derva srebra in zlatá.
 Alj bil bi nesrečen on ravno skoz to,
 Pogubil bi dušo in tudi teló.“

Sevšek.

V.

R a z b i t i v e r č.

V prav temnim gojzdi med skalovjam
 Je stala revna hišca preprosta,
 Obdana z drevjam in z germovjam
 Je skrita pred posvetnim hrupam b'la.
 In v bajtici je živel svoje dni
 Pušavnik star že med tovaršami.

Pa starimu ni kaj po volji bilo,
 Kar kolj tovarši so počenjali,
 Presilo rado ga je vse jezilo,
 In močno se zdaj on raztogoti.
 Zapustil je poslednič naglo vse,
 Če ravno so mu branili, da ne.

Podá se v dalni hrib visoki,
 In mirno tam živeti hoče sam,
 Tud najdel je berlog globoki,
 Ravn kakor ga je željel, tam.

Napravi v lampco luč — za mizo, stol
 Je imel terd in plošnat kamen gol.

Iz maha posteljo napravi,
 In celo noč na nji prav sladko spi,
 In prvo jutro zdaj v pušavi
 Se kakor novorojen prebudí.
 V dolinci blizo hladen vir šumla,
 Ki čisto vodo kakor srebro ma.

On vzeme verč in gre po vode,
 Če ravno bil je terd in ojster pot;
 Zlo hudo njega kamnje v noge bôde,
 Pa kmal' do vode pride do ondod.
 Napolni verč, in z njim na vbreg hití;
 Kar pade — tresk — in verč se mu zdrobí.

„Oj ti presneti!“ začne, ino vstaja
 Pušavnik star, in strašno se roti,
 Od jeze zavezuje in razsaja,
 Mertvaški put obraz nja obleti.
 Bridkost, da ni izreči, v njem gorí,
 Ko v persih serd in jeza mu kipí.

Okoli nja je lepo vse cvetelo,
 Prijazno sonce toplo sjalo je,
 Po drevji tavženkrat veselo
 Prepevale so drobne ptičice.
 Po listji hladen veterc šamotla,
 H veselju vabi ga natora vsa.

Pa on ni videl in ni slišal,
 Veselja in miru več najdel ni;
 Nja serce velik kamen tišal,
 Ker šlo mu tukaj spet po volji ni.
 Alj vender njega to zdaj podvučí,
 Da si življenje jezave sam grení.

Sam sebe se zdaj zlo zramuje,
 Prav: Zdaj neumnež vender enkrat véš,
 Da v teb' veselje pravo le stanuje,
 Če jezo sam strahvati modro h' češ.“
 Obljubi terdno več se ne jezít',
 In se k tovaršam zopet povernít'.

Popustil je berlog kamniti,
 In se k tovaršam spet nazaj podal.
 Prizanesliv začel je biti,
 In svojo naglo jezo je strahvál;
 Spozná, na sveti da človeka ni,
 Katermu se po volji vse godí.

Njegova duša je perzanesliva,
 V pokoji zdaj z tovaršami živi,
 Zdaj mir ino veselje vživa,
 Kateriga popréj še poznal ni.
 Oh, koljko več veselih bi živelo,
 Naj bi le poterpljenja več imelo!

Sevšek.

VI.

S t a r v o j š a k.

Bil svoje dni, poslušajte!

Že vajvoda priletni,

Ki z svojim sinam živel je

V svoji grašini fletni.

On je bil mož, verujte mi! —

Prežlahtniga sercá;

Bi skoraj djal — med nami ni

Zdaj takšniga možá.

Njegovo nar večí veselje je b'lo:

Pomagat' in druge tolažit' lepó.

Nadloga prišla je nad nja,

Smert njemu sina vzela;

Pa v žlahiti neko tetko ma,

Ki borno je živela.

Clo mlada še se vsmili mu,

Za hčér njo k sebi vzeme.

Pa jojmene! vsmil' se Bogu!

Dobil je hudo seme.

Prevzetna, štimana začela je bit',

Se lišpat in perstane zlate nosit'!

Zdaj vajvod njo nagovori,

In ojstro enkrat reče:

„Tetica! oj verjami mi,

Kak ti živiš, me peče;

Ti malo mi veselja daš,
 K se tak posvetno snažiš,
 Reči minjoče le štimáš,
 In vboge pa sovražiš, —
 Glej, starost me tlači, dolg' živel ne bom,
 Pobiljšaj se vredno, če hočeš moj dom.“

„Zdaj bom se jez na pot podál,
 Grem vunkaj na deželo,
 Na neke dni,“ je vojvod djál;
 „Dam tebi kaso celo;
 Pa veš — zapomni dobro si!
 Jez hočem tak imeti,
 Potreben vbožec sleherni
 Dar mora svoj prijeti;
 Če pride pa star alj kak krulov vojšák,
 Se njemu da nar menj en celi peták.“

To ji pové, in koj po tém
 Konjiča on zasede,
 In jaha nekam, kaj jez vém,
 Objiskovat sosede.
 Na večer pa, k' se dela mrak,
 Zagleda gospodinka,
 Kakò prevbogi star sromák
 O berglah proti kinka.
 Črez čelo mu čamar globoko vési,
 Da videti lica zpod kape člo ni.

Potreben zlo je videti,
 Zolnirsko sukno nosi,

Pred gospodičnoj obstojí,
Za božji dar poprosi.

„Pober' se, gerdi kosmatin,
Mi z berglamí le zpoti;

Nesramen starec, pjan capín!“
Tak gerdo se ga loti;

In pravi: „Če hitro ne spraviš se mi,
Pustim, da razparajo trebuh ti psí.“

„Pošast peklenska!“ zahrumí
Iz ust moža beseda,

Preč bergle, čamar zakadí,
Serdito jo pogleda.

„Alj me poznaš, nevsmilenka!
Me vidiš, strica svojga?

Pogledaj star'ga vajvoda
Rednika tukaj tvojga!

Spoznati sim hotel jez tvoje sercé,
Pa vidim, da gerdo, nevsmileno je.“

„Zdaj tetka moja nisi več,
Pober' se le od mene!

Vsa tvoja sreča zdaj je preč,
Pomoči ni nobene.

Jez tebi doma in blagá
Po smerti nočem dati;

Nicoj to noč brez vsmilenja
Se z grada maš pobrati.

Kdorkolj se ne vsmili črez revne ljudi,
Tud vsmilenja vreden nobeniga ni.“

VII.

Boštjan goljfan.

(Štajerska.)

1.

Poslušajte, mladenči vi,
 Kako se takimu godí,
 Ki šolo zaničuje:
 Kako v mladosti prevzetnják,
 Na stare leta cel sromák
 Zamudo obžaljuje,
 Po sreči pa zdihuje.

2.

Je bil v tim kraji en Boštján
 Za šolske navke ves zaspán,
 Ni hotel v šolo jiti.
 Pa tud bogati stárejši
 So mu potuho dajali:
 Če hočeš priden biti,
 Brez šole znaš živéti.“

3.

Brez vsiga navka zrastil je,
 In zgubil svoje stariše,
 Bogastvo mu ostalo ;

Alj kaj! da je prevbog Boštján
 V potrebnih rajtingah neznàn;
 Vse, kar je kolj kaj znalo,
 Boštjana je goljfalo.

4.

Boštján ni vedel kol'ko mà,
 Ne kol'ko vsako léto da;
 Povsod so ga zjiskali.
 Plačnikov ni zapisat' znal,
 Dolžnikov se je térjat' bal;
 Namesto dab' plačvali,
 So ga še le goljfali.

5.

In z kratkoma, da vse povém:
 Kako je prišlo, sam ne vém;
 Na boben 1) so ga djali.
 Ker pisem srotej poznal ni,
 So jih goljufi zmenjali,
 Še peč so mu prodali,
 Po sveti ga zagnali.

6.

Boštjan še sukno svojo ma,
 Za to se v pravdo še podá,
 Močno ga doktor hvali.

1) Licitacion.

In kader sukňjo tud zgubi,
 Iz hlač pa srajca žé vesí,
 So pravdo dokončali,
 In mu podkrižat 1) dali.

7.

Ves capast, bos se dalj podà,
 Za potepuha majo ga;
 Povsod so se ga bali.
 Na ošteriji je ostál,
 Oštér mu je tud jésti dal,
 Alj kar od mize k štali
 So ga gnoj kidat gnali.

8.

Boštján je moral bit vesél,
 Da je ošter ga v službo vzél,
 Prav pridno k delu seže;
 Pométa hlev, in kida gnoj,
 Da bi si služil kruhek svoj,
 Prav skerbno konjam stréže,
 Perpreže, in odpréže.

9.

En večer po večérji je
 Na njega z pismam prišel še
 En znanc tajiste hiše.

1) Kdor ne zna pisati svoje ime, mora saj križec k imenu postaviti, podkrižati.

Boštjanu se prav močno zdí,
 In serce njemu govori,
 Da njega sreča jiše;
 Alj brat ne zna, kdo piše.

10.

Ker révež brati sam nezná,
 Se h gospodarju berš podà,
 In pismo mu pokaže;
 Alj bil je te njegov oštér 1)
 Velik lažnivec in goljfer:
 Na pismo z perstam kaže,
 Z jezikam mu pa laže.

11.

„Poglej, Boštjanek! pismo to
 Kak daleč je po morji šlo;
 Z zamorja mora biti;
 Tam en'ga strica imel si,
 Sto kron so zapustili ti;
 Če hočeš po nje jiti,
 Pa tud ob glavo priti.“

12.

„V Zamorskim tam Slovencov ní,
 Kristjan nobeden tam ne ž'vi:
 Tak so moj oče rekli.

1) Po koroško : oštár , goljfar.

Se med Zamorce 1) boš podal?

Alj se ne boš pesjanov 2) bal?

Ti bodo kožo slekli,

Te kuhali in pekli.“

13.

„Boštjan! rés krone lépe so,

Pa vender, vender težka bo

Tajiste kdaj imeti.

Alj vender, ker te rad imam,

V nevaršno se za te podám:

Sto kron ti hočem štéti,

In une jez prevzéti.“

14.

„Glej, sreča jiše te, Boštján,

Tam lahko bíl za vse goljfán;

Tu so gotovi dnari.

Bog vé, če jih kedaj dobím,

Je lahko, da še vse zgubím,

Goljfati me Bog vari.

Če hočeš, tak pa vdari! 3)

1) Zamorci so od velike sončne vročine černi ljudje, ki unkraj morja v deželah prebivajo, v katerih sonce posebno peče.

2) Pesjani se imenujéjo divjaki, od kerih se perpoveduje, da človeško meso jedó.

3) Roko daj k znamenju, da hočeš besedo deržati.

15.

Boštján je vdaril prav vesel,
Perpelal priče, krone vzél.

Povsod se z jimi hvali.

Pa v kratkim se je zvédelo,
Da je le písmo z Tersta 1) blo.

Tam dnarji so ležali,
Miljon zlatá veljali.

16.

Boštján je le sromák ostal,
Če mu je Bog ravn' srečo dal;

Ljudjé so ga zgoljfali.

Namesto zlatov en miljon
Je le dobíl sto belih kron.

Povsod se mu smejali.

In osel! so mu djali.

17.

Ste slíšali, mladenči vi!

Kaj léne vse Boštján vučí:

„Zamuda, vaša škoda!“

Kdor se v mladosti prav zvučí,

Za mizo lahko z vsím sedi;

Zanemarna persmoda

Kostí za vratni gloda.

Slomšek.

1) Terst je imenitno, permorsko mesto, dva dni hoda od Ljublane, na kraju Beneškiga morja, v katero iz vsih krajev sveta barke perpelajo, ino kupci vsih znanih narodov pridejo.

VIII.

Bukve brez čerk.

Na klopi pred hišoj en starček je sedel,
 In v bukvice čedne je gledal zvestó,
 Rudeče na lici mu dušni mir cvetel,
 Če ravno že sivo je imel glavó.
 Le gola nedolžnost ga videti je,
 V očéh pa igrajo mu svetle solzé.

*

Po poti do hiše počas se prizible
 Gospodič napihnen, prav tolst debelák;
 Le malo na štori se glava mu gible,
 Se mézi in stoka ko živ polovnják.
 Perbliža se kmetu in pravi: Ha, ha!
 Alj starček poznáš, ktéra čerka je A?“

*

„To ne, gospod žlahtni! jez čerke nobene
 Povedati njim po imeni ne znam;
 Pa naj le pogledajo, saj ni ne ene
 V teh bukvicah čerke, ki jih jez imam.
 Šest listov imajo le bukvice te;
 Poslušajo naj, kaj mi vsaki pove.“

*

„Nar prvi list, prun 1) kakor jasno obnehje,
 Me kliče v nebesa ozirati 2) se;

1) Prun alj plav. 2) Ogledovati.

In drugi rudeč, kakor rožnato cvetje,
 Da Jezus z ljubezni je vmerel za me;
 In tretji, ko lilja se belo svetlí,
 In mene nedolžno živeti vučí.“

*

„Četerti list, čeren ko ogel in saja,
 Se k smerti pripravljat mi kaže dolž-
 nost;

In peti zlo strašno ogneno luč daja,
 Mi kaže priklenskiga ognja bridkóst.
 In šesti se sveti ko čisto zlato,
 Mi kaže, kak lepo bo sveto nebò.“

*

„Podobo teh bukvic če jez premišlujem,
 Me solze posilijo, se serce topí:
 Kar vedet na sveti kolj jez potrebujem,
 Me barva 1) šest listov tih bukvic vučí.
 Za to so mi ljubši le bukvice te,
 Ko toljke in take, k' so njihove vse.

*

Pobere se tiho gospod vučenosti,
 In misli si — hentaj! resnica je to;
 Kdor slabo živí, naj si ravno zna dosti,
 Svoj cil ino konec dosegel ne bo. —
 Veliko modrejši in boljši je ta,
 Ki stori to malo, kar dobriga zna.

Sevšek.

1) Farba.

KAZALO

Koroških ino Štajerskih pésem.

	Stran.
Predgovor za Slovence	5
I. Blagor našimu cesarju <i>Slovenšč</i>	7
II. Juternica. Štajerska	8
III. Dober večer. „	10
IV. Sabotni večer „	12
V. Večernica. „	14
VI. Večerna. Koroška	16
VII. Večerna veselica. Štajerska <i>Schmid - Kumpak</i>	19
VIII. Lehko noč. „ <i>Slovenšč</i>	20
IX. Dobro jutro. „	24
X. Zdihvanje po mladosti. „ <i>Štajšč</i>	27
XI. Vigred. Koroška.	30
XII. Spomlad. Štajerska. <i>Prozen</i>	32
XIII. Novoletnica. „ <i>Slovenšč</i>	35
XIV. Prijaznost žlahtna roža. Štajerska. <i>Vodnik</i>	38
XV. Tri nar lepši rožice. Štajerska. <i>Slovenšč</i>	40

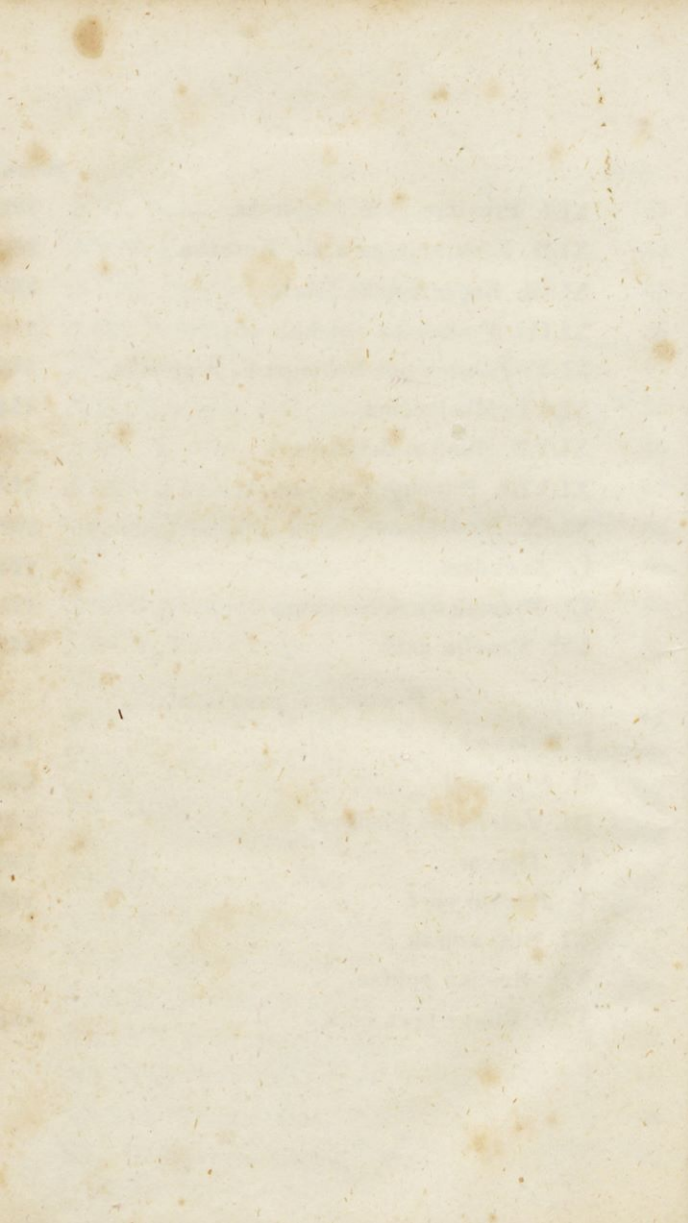
	Stran.
XVI. Praznost sveta. Koroška. <i>Andreas</i>	41
XVII. Mertviše. Štajerska. <i>Ura</i>	43
XVIII. Egiptovski Jožef. Koroška. <i>?</i>	45
XIX. Sedajni svet. <i>Slonice</i>	46
XX. Razvujzdan svet. Koroška <i>10 Andreas pomnoveca</i>	47
XXI. Kmetiški stan. Štajerska. <i>3 stare predel</i>	52
XXII. Nedelci. Koroška <i>Andreas</i>	60
XXIII. Vboztvo. „ <i>?</i>	62
XXIV. Veselica. Štajerska <i>Fel. globovnik</i>	64
XXV. Veselo življenje. Koroška. <i>Andreas</i>	66
XXVI. Slovojemanje. Štajerska. <i>Hašnik</i>	68
XXVII. Dobro volja. „ <i>Slonice</i>	69
XXVIII. Posledna veselica „ <i>?</i>	71
XXIX. Zdravica za Slovence. Štajerska. <i>?</i>	73
XXX. Vinska terta. Štajerska. <i>3 stare pomnoveca</i>	75
XXXI. Veseli hribček. „ <i>Slonice</i>	76
XXXII. Šent Urbanova „ <i>3 stare priprav</i>	78
XXXIII. Štajersko vino „ <i>Lipeti</i>	80
XXXIV. Vino in voda „ <i>Nikolajko papal</i>	82
XXXV. Pustna. Koroška. <i>?</i>	85
XXXVI. Kmetija bogatija. Štajerska. <i>Lipeti</i>	87
XXXVII. Dobrovoljni kosci. „ <i>?</i>	90
XXXVIII. Vesele ženjice. „ <i>?</i>	94
XXXIX. Gorski ovčar. „ <i>?</i>	96
XL. Dobrovoljni strelci „ <i>Hašnik</i>	99

	Stran.
XLI. Pravičen žold. Štajerska. <i>Lipovec</i>	101
XLII. Zdihvanje po miru. Koroška. <i>Andrašč</i>	105
XLIII. Kaj je vojske krivo. „ . . .	108
XLIV. Francoska vojska. „ . . .	110
XLV. Laudon per Belimgradi. Štajerska. <i>?</i>	112
XLVI. Mladenčam. „ <i>Lipovec</i>	114
XLVII. Mladim dekličam „ . . .	115
XLVIII. Popotnica za sina. „ . . .	117
XLIX. Nedolžnost. „ <i>Krumpolec</i>	120
L. Zvezdam. „ <i>?</i>	123
LI. Praznik za delavnikom „ <i>Slomšek</i>	125
LII. Veselja dom. „ . . .	126

Resnice v pravlicah.

53 I. Pušavnik.	<i>Meč</i>	131
54 II. Star konj	<i>Volkmer</i>	139
55 III. Železo ino kladkvo.	<i>Slomšek</i>	145
56 IV. Dervar	<i>Ločiček</i>	146
57 V. Razbiti verč	"	149
58 VI. Star vojšak.	"	152
59 VII. Boštjan goljfan.	<i>Slomšek</i>	155
60 VIII. Bukve brez čerk.	<i>Severek</i>	161

I. Blagor našimu cesarju.

Andante

Bla-gor na-ši-mu ce-sar-ju, Fer-di-
 nandu mi-li-mu! Bla-gor njemu, ogla-
 var-ju, In ce-sar-ju i ce-ti-mu! Več-ni
 tvo-ja-ro-ka da-ja Ga je
 za namest-ni-ka, Tvo-ja ro-ka bo var-
 va-la Fer-di-nan-da mi-li-ga.

gl.
benedictio
str. 7

II. Juternica.

Hola! Hola san-ti vstajaj-te
 Vstajajte de-kli-či in že-ne!
 Ljé jo hla-do ju-tro vaš bu-di,
 'Ziturna ju-ter-ni-co že xbo-ni!

I.

III. Dober večer.

Allegro.

Dober večer nam Bog daj! Lepo xvonček po-je,
On nas va-bi vsoti raj Vidignit serce svoje.

IV. Sabotru večer

Andante.

Pre-le-po xvoni po-je-jo, Večer-nico xvoni, Ne-
delo ox-nar. ni-je-jo Go-spo-dove česti.

V. Večernica!

Allegro.

Glej-te' še sonce xa-ha-ja, Skoraj xa-gore' bo
slo, Hladen po-čitek nam da--ja,
Pojmo ve-se-to da-mo, Čuj-te xvo-
ni-ti, po-či-vat xvo-ni, Čuj-te' xvo-
ni-ti, po-či-vat xvo-ni, Zupni, te
xvoni ni-co - - j Sladko po-čivat xapaj.

VI. Věčerna

Adagio.

Son-ce se poni- žu-je Noč temna per bli-
 žu-je! In z njo spanje sladko - In
 z njo spanje slad-ko. Sto-ri konc opra-
 vi-lam; De-li močknovim de-lam, Za-
 tisne nam trudno oko Za-tis-ne nam o-
 ko.

VII. Věčerna veselica.

Allegretto.

Ve-se-lo sonce bliske-ta, Po
 hribih se o-xi-ra, Me xvečer pomni
 na Bo-ga, Ki vse tk čed-no
 ci-ra.

VIII. Lehko noč.

Largo

Lehko noč! Daj nam Bog svojo po-moč!
 Ker smo de-to dokon-ča-ti, De bi tu-di
 sladko spa-li, Vsa vro-či-na je zdaj proč
 Leh-ko noč! Lehko noč!

Moderato

IX. Dobro jutro.

Dob-ro jutro Bog daj! Odi spanja na-
 zaj, Noč od-ha-ja, sonce vsta-ja, Skoraj
 bode beli dan, Ljubami člo-vek svoje ser-ce, In ne
 bo-di-tak zaspan. Dobro jutro do-bro
 jutro nam večni Bog daj, Kadar bode-mo
 vsta-ti Odi smer-te na-xaj.

X. Zdišvanje po mladosti

Mesto

O joj me-ni reveč v bogi, Ni-sim
na tim svetu več? Alj sim vkakim temnim
to-gi kjer je vsa-ka sre-ča preč.

XI. Vigred.

Allegretto.

Ljuba vi-gred se ro-di, In o,
ži ulja vse stvari. Lepo ti-či-ce po-
jo Ino ro-ži-ce sveto.

XII. Spomlad.

Allegro

Sneg za to le-to je slo-vo že vzel,
Hra-nil je starček svoj ča-mar ve-sel,
Lebca za-pe-la, 'l, parne zlete-la
Nis me še mravek ti vzel.

XIII. *Novoletnica!**Moderato*

Be-li den se je pri-bli-žal, Stara
 noč mi-ri-la je, Staro leto po-no-
 vi-lo Nikdar več ne bode-se čas-no
 s časnim odte-lcu-je, Nam minj o-čnost o-xnav-
 nu-je: Roža se le per-ve-ti, O-ve-
 te-na že le xi.

XV. *Tri rožce:**Vivace*

Tri ro-žce naj vnašimu verta cveto. Ta
 prva je rožca ve-selja, Naj vselej ople-ta nam
 našo glavo, Pra-vična do-pol-ni se
 žel-ja,

XVI. Praxnost sveta.

7

Alac. st.

Alj na tga sveta - pla-či-lo lin-jam,
 vi-dim vse nu-rob, Rad bi djal to ob-la-
 či-to Svoje du-se no-ter v grob. Ie-po
 mi-ru moja du-sa, Ie po ko-ja si že-
 li; Pa nih-čer ji to ne'unša, Ona
 ga ne' za-do - bi.

XVII. Mertviše.

Grave.

Glej i po-ko-ju vse pre-bi-va Na mert-
 vaškim bri-to - fu, Mir-no
 brex skerbi po-či - va, Po mert-
 vaš-ko vse mol - či, Hrib-ci

ma-li so in tič - ni Vsa po-
svetnost v njih troh - ni; Prerok tebi so res-
nični; Kaj boš enkrat tu-di ti.

XVIII. Egip. Jožef.

Mus.

Si mojmi brate ci sim ho-dil, En
fantič se le štirnajst let, Per Si hi-mu na pašo
vo-dil; Sim ljubček bil svojih jag-
net, Jex nisim ve-del, kaj je
ža - lost, Sim pel, pas-tir se ve-se-
lil, Sim zravnoovčie svojih ska-kal, Ne-
dol-žen ka-kor one bil.

Alegretto XX. Razvijzdan svet.

Li no pe sem po jmo mi, Uader-
 žanja žloht lju di. Od po noč nih le tov-
 cov Od jancov ino špilov cov Od vog-
 larjev in go lu fov, Tu di drugih po te
 pu hov, Prav njih stan prevdari mo, Tck ži-
 vet se va ri mo.

Allegro XXI. Kmetiški stan.

Vsi sta ni na sve ti Po-
 treb ni so nam, Po seb no pa
 kmetstvo, Gos pod stvo i maštvam.

Traghetto. XXII. *Nedelci.*

Kdar bi ljudje vlu- bez- ni vsi Ker-
 sans-ko prav ži- ve- li, Ve-
 se- lo že ži- ven- je bi Na
 ti- mu sve- tu- me- ti. Na sve- ti
 pa ljubez- ni ni ktiro Bog ho- če' me- ti, Ljudje so
 zdaj ta ko hudi, De ni mogoč po- ved' ti.

Adagio. XXIII. *Vboštvo.*

Bla- gor mertvim, ktiri spi- jo Vhladnim
 krili ma- ternim, De na sve- tu ne ter-
 pi- jo, Tolko kolikor jez ter- pim, Sreča
 me je za- pug- sti- la, In pomoč me' ne po-
 xna, Ni marj pridniga ko- si- la, In ve-
 čer je ni do- ma.

Allegro. XXIV. *Veselica!*

Ve - se - lo na sve - ti xi - vet,
 Si mormo prav le - po xa - peti;
 Će naj se nam serce o - gre - je, Mol -
 ca - ti no - be - den ne sme - je.

Allegro. XXV. *Veselo življenje.*

Āe na tim sve - ti Ālovek - ve -
 sel - je ma, Bog nam ga dos - ti,
 Vživla - ti da. To - dete še le
 vležo se, Āe najda svo - je ve - sel - je, Ka -
 ko prestadko se smeji. Ker mater ga do -
 ji.

Da Capo dal Segno.

XXVI. Slovojemanje.

Lento.

Srečno, srečno oče ino ma-ti, Dobro
naj pri-jadlan se go-di, - Srečno, srečno sestre ino
bra-ti, Zdravi bodi-te tud moji znanci ši, Stežkim
srcam se od vas zdaj ločim, Večni Bog sam ve-č alj
pridem še. Leto srečo si še tukaj vo-šim,
Vidit xi-ve ino srečne zopet vse.

XXVII. Dobra volja.

Allegro.

Vsel tu-kaj ne more tek bi-ti, Zidaj
dokler se mesecne mladi, Vse sočasna mo-ra mi-
ni-ti, Kar z nami na zemli xi-
vi, Kar x na-mi na zemli xi-
vi.

Allegretto XXVIII. Posledna veselica.

Vse tu-kaj ne mo-re tek vi-
ti, Kar človek človeku že-li, Alj prav se pa
mora xgo-di - ti, Kar človek Bo-gu ix-ro - či Kar
člo-vek Bo-gu ix - ro - či.

Allegretto XXIX. Zdravica.

Slo-veno Slo-ven-ca va-bi. Če
se ti pit ne ga-bi, Tik prid' ugo-ri-co
knam! Smo dobro vol-je tam,

Andante XXX. Vinska terta.

Na sve-ti lep-se ro-xce ni, Ka-
kor je vinska terta, Po xi-mi spi, po-
let cveti, V je-sen so-đe na-ta-ka.

Vivace XXXI. *Veseli hríbček.*

Ein hríb-ček bom ku-pil, Bom
ters-je sa-dil, Pri-jat-le-po-
va-bil, Še-šam ga bom pil.

Andante XXXII. *St. Urbanova.*

Prelju-bi sveti Ur-ban, Ti do-ber naš me-
jaš Vgo-riah ti sta-nu-ješ, In žlah-no grozdje
maš, Ie xo-ri ga in medčga, Boš dal nam dober
mošt, Boš dal nam do-ber mošt.

Vivace XXXIII. *Stajarsko vino.*

Pri-jat-li naj bo me-ni perpušeno Od
vinca bom za-pel Od vinca bom zapel, Ruz-
ve-se-ti mo-xa in tu-di že-no, Mla-

denč je tud ve- sel Mla- denč je
tud ve- sel.

Andantino XXXIV. *Voda ino vino.*

Vi- no i- no vo- da žlahne' dve re-
či, Sko- raj brex no- be- ne'
Bit mo- go- če ni, Vi- no ho- če
gospod bi- ti, Vo- da se mu ne vkloni- ti,
Hud prepir med njš- ma - je.

Presto. XXXV. *Pustna.*

Poj- te noter vhi- šo kam Vu- nej jit ne-
ves- te kam, Jispi je per- ja- telca
Od po- pot- nih ljublena.

Andantino. XXXVI. Kinetija.

Nar bo-ga-tej-si mož je kmet, Naj
ravn se čudno xdi, Ker dostkrat nima
za odstet Za si-lo groše tui, Ve-
sel-je pa, kdor prav spozna Ka-tirga kmet i-
ma Ver-je mi mi de sam spoznal bos
je prav bogat mož.

Allegro XXXVII. Dobrovoljni kosci.

Le drobne ptiči-ce po-jo, Zapojmo tu-di
mi, Bo-gu najčast in hvata bo Ka-
tir nas vse ži-vi. Naj Mi-ha! ti xa-
spa ni ptič, Ne slliš nič xlo nič
Fan-ti-či vstani-mo, tri slišal sim bit,
Vo-dir-je na-lijmo, In pojamo ko-sit.

XXXVIII. Vesele ženjice!

Vivace

Iustov - - ce! škor-jan-ci žvergo-
 li-je, Svojo ju-terno molitvi-co - Drobne
 pli-čke xlob-no nas bu-di-jo! Ko-bi
 : ved-le, de' na polje nam mu-di-se xlo, mu-
 di se xlo.

XXXIX. Gorski ovčar.

Jex sim en kmetov-ski ov-čar, Za
 mesta mi ni mar, Al vendar le ver-
 jomte mi, Moj stanne ve-si-ti, Jex
 svo-jo če-do xč poznám, Na pašo vol no
 jo peljam, In v per-sih ser-ce mi jigra, Ko

pred ma-no drapla Ju-he, na go-ri
le-po-je!

XI. Strelie.

Po-prej ko se de-ni, že
strelix s pesa-mi le-ti v plani-no a-ti
uce-ren ves ve-se to ko na
ples. Rok hit-ro pse spusti - ve-
se-to vho-sto vsak xle-ti, Zidaj
to pa tam za-la-ja-jo, žvi-
ri-no go-ni-jo. Ju-he! Za
puhso pri-me ro-ka, Po hribih glas-no
po-ka, pič, pač, puč.

XII. Pravičen žold.

Adagio

Oh ma-ti! ni-ka-r ne ža-luj-te De
 mora vaš sin bit soldat, de mo-ra vaš
 sin bit soldat. Ie Je-xu-sa navk premis-
 luj-te, In lah-ko vam-bo xa-ob-stat,
 In lah-ko vam-bo-xabo-stat.

Moderato.

XIII. Z dihvanje po miru.

Sladek mir ix ne-bes pri-di, Na nas
 za-lost-ne po-glej-. Kri pre-ti-vanje pre-
 i-di. Stori na-sim revam kraj, Pri-di,
 vsli-si nase prošnje, Rač ve-se-li na-še
 dni, Tojške te o-jstro o-rož-je, Naj ri-
 ja-va ri-ja-sne,

XLIII. Kaj je vojskekrivo.

Adagio

E-no pe-sem ho-cem pe-ti Vam pri-
 ja-te-ljam po-ved-ti, Enck-te-re/ ur-ža-
 he!, Te te se-daj - ne/ vojs-ka.

XLIV. Francozka vojska?

Mesto

Ki ste le-ta vi po-ko-ja. Mirne le-ta
 kam ste šle! O-di žol-da in po-bo-ja
 Sli-ši i- no vi-di se/ Na Francozkim se xa-
 co- lo, Dobro ve' to vsa-ki sam/
 Kdaj, kako bo konex To je ce-lo
 skrito nam.

XLV. Loudon!

Maestoso.

Oj stojaj, stojaj Be-li-grad, Za
gradam tēce rude-ča kri, Za gradam tēce ru-
de-ča kri, Debi gnala kamne -
mlinski tr.

XLVI. Mladenčam.

Lento

Mla- denči ho-čem vam za-pet, al
k pod-vo-čen-ju, Ker rad bi - vas o- -
tel, O-var-val še živ - len-ju, že
mno-gi-ga mlada-s-ti smert po-se-ka-
la. Ta mno-gim pa že svo-jo ko
so ka-xa-la, Da so sla-be-ti, zbo-te-li.

XLVII. Mladim deklicam.

Andante

De- kli- ce hočem vam za- pe - ti, Od
 na- pič- ne škodli- vos - ti; Že- lim ne varšni vas o-
 te - ti, Ka- te- ro vam mladost proti. Vmla-
 dos- ti ste ve rade le- pe, In truplo rade lišpa-
 te, Za pravo srečo rade sle - pe, Za
 to- jo ne do- se- že- te!

Allegretto. XLVIII. Popotnica za sina.

Sin- nik darne za- bi, Ke- dar te- be va- bi, va- bi, Mla- do lju- d- stvo
 Sin- nik darne za- bi, Ke- dar te- be va- bi, mla- do lju- d- stvo
 prit Alj za d- nar jig- ra - ti, Ljub- ke si je-
 prit Alj za d- nar jig- ra - ti,
 ma- ti, je- ma- ti, Al po vi- no prit.
 Ljub- ke si je- ma- ti, Al po vi- no prit.

Vivace XLIX. Nedolžnost.

Nar lep-ši ve-sel-je, Ne-dol-žnost nam
 da, Nam slajša živ-len-je, Po ro-žcah pe-
 lja, Pre-le-po se sve-ti, Sre-bro in zla-
 to Se lep-ši ne-dol-žno, Je serce mlado.

Andantino dolce. I. Zvezdam

Tam na ne-xmernim ne-bi, Se
 zvezde sve-ti-jo, In le-pe nav-ke-
 te-bi, O človek da-ja-jo, Po-
 vrdigni le od zemle K ne-be-sam rad o-
 ko. Ti svet ve-sel-je jem le, Bo
 tam po-ver-je-no.

II. Praxnik

Andante.

Pre-ty-bi praxnik prišel si, Kok
 se te ve-se-lim, Po-či-tek si pri-
 ne-sil mi, Lohko se ve-se-lim! Tud
 xvinca se te ve-se-ti, In hvati stvar-ni-
 ka, Ki tu-di nje po-xa-bil ni, Da
 bi po-či-va-ta.

LII. Veselja dom.

Vivace

Pre-ty-bo ve-sel-je, oj
 kje' si do-ma? Povej kje' sta-nu-ješ moj
 ljub-ček serca, Po hri-bih do-li-nah za
 te-bo hi-tim, Te' vi-di-ti ho-čem, ob
 je-ti že-lim.

Na prodaj pri
J. Giontini v Ljubljani
na plazu v Aichholzerjevi
hiši Nr. 237.

